

AZ

ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. ÉVI AUGUSZTUS HÓ 20—21. NAPJAIN

SÁROSPATAKON

TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

K O M J A T H Y G Á B O R,
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

*

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Jenő, az ev. ref. főiskola betűivel.

1895.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1895. évi őszi
közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1895 augusztus 20—21-ik
napjain tartotta meg Sárospatakon rendes őszi közgyűlését Keresztúri József tanácsbíró, mint esperes-helyettes és Meczner Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az elnökségen kívül: *Zombori Gedő, Tóth Lajos, Gecsei Péter, Körösi György Kónya Endre* egyházi, *Pilissy Ferdinánd, Szinyei Gerzson, Meczner András, Kóczán Miklós, Debreceni Bertalan* világi tanácsbírók; *Bálint Dezső, Bartha József, Beszterczey Béla, Czike Ferencz, Czinke István, Csontos Gábor, Erdélyi József, Fürjész Tamás, Hézsér Emil, Hornáth János, Hubay József, Ifj. Kovács János, Lábos István, Miskolczy József, Pálóczi József, Páricsy József, Sallay Sándor, Zitás Bertalan, Zitás István, Végh János* rendes. *Kenyeressy Árpád, Ifj. Keresztúri József Kalassay Sándor, Réz László, Szabó Pál* segédlelkészek; *Búza János* a sárospataki, *Csere István* legyeshényei, *Fekete István t.-lúczy, Molnár Pál* csanárosi egyházak képviselői és számos érdeklődők. Jegyzők: *Kónya András* tanácsbíró, ki ez alkalommal a segédkezésre felkérte, *Komjáthy Gábor* egyházi- és *Debreceni Bertalan* világi főjegyzők.

1. H-esperesünk buzgó imája után, melyben Isten segítő kegyelmét kérte a közgyűlés tanácskozására, egyházmegyei gondnokunk az elismerés és kegyelet őszinte érzelmeiből fakadt s valóban a lélek mélyéig ható szavakkal tolmácsolta azt az általánosan érzett veszteséget, mely az alsózempléni egyházmegyét őszinte tisztelet és szeretettől környezett esperesének, nagytiszteletű Kopré Ferenc, t. lúci lelkész urnak folyó évi május 2-án történt váratlan elhalálózásával érte s rámutatva azon felejtethetlen érdemekre, miket az elhunyt nagy férfiú hosszú lelkeszi működése s különösen 15 évig viselt esperesi hivataloskodása alatt szerzett, indítványozta, hogy Istenben boldogult elnöktársa emléke az egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíttessék. Végül szívélyesen üdvözölvén a szép számmal egybegyűlteket, a közgyűlést megnyitotta.

Egyházmegyei közgyűlésünk világi elnökének valóban megható szavakkal kifejezett érzelmeiben teljesen osztozott s nagy lelki megnyugvására szolgált, hogy az igazi érdem találó méltatását éppen a legilletékesebb részről, az elnöktárs ajkairól hallhatta s mintegy erkölcsi kötelességet vélt teljesíteni az által, hogy szeretve tisztelt esperesének, jegyzőkönyvében egy szerény emléket emelve, (t) a késő nemzedék előtt is, mint követendő példát tüntethette fel!

Igen! Kopré Ferenc példát mutatott kar társainak: hogy valaki a falusi életben nem csak »mintagazda«, de *mintapap* is lehet; s hogy a falusi életben is, ebben az annyi szép reményre jogosító fényes tehetséget eltemető sivár pusztában, fenn lehet tartani a tudományokkal való baráti összeköttetést, csak az emberben legyen meg a kellő kitartás és erély!

Érdemeinek elismerése nyilvánult abban a megtisztelő bizalomban, melylyel az egyházmegye hivatalos állásainak mindenikére elhívta őt, az aljegyzőségtől fokról-fokra fel, a legmagasabbig, az esperesi székig!

Mint esperesben a páratlan szorgalmat, hivatali buzgóságot volt alkalma csodálni az egyházmegyé-

nek; szerény, előzékeny bánásmódja, melylyel — különben inkább rideg, zárkózott természete dacára — lelkésztársai s általában a hozzá közeledők iránt viseltetett: megnyert, lekötöztetett maga iránt mindenkit. Hivatalos eljárásában az érdemesek számára mindig tartogatott egy pár elismerő, sokszor gyöngéden hízelgő atyai szót; ellenben a magukról megfeledkezőket, bár nem éppen sértő, de mondhatni: a lélek mélyéig nyilaló, erélyes szavakkal utasította kötelességeik teljesítésére! Szóval úgy esperesi, mint le készí működésére büszkeséggel gondolhat vissza az alsózempléni egyházmegye s mint ilyen méltán megérdemli, hogy neve s emléke áldásban legyen e helyen is megörökítve!

S végül, mivel egyházmegyei közgyűlésünk úgy találta, hogy az a szép beszéd, melyet egyházmegyei gondnokunk boldogult elnöktársa emlékének szentelt, nem csupán hű tolmácsa a közérületnek, hanem egyszersmind fényes bizonyság azon bensőségteljes, igazán csak az anya és édes gyermeke közt létezhető gyöngéd viszony mellett, mely egyházmegyénk két elnökét egymáshoz csatolta azt: szóserint jegyzőkönyvbe vétetni határozta, amint következik:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

A legnagyobb fájdalommal s a legmélyebb bánattal van eltelve szívem a jelen pillanatban, midőn a nagytt. egyházmegyei közgyűlést megnyitom. A legmélyebb fájdalmat érzem, ha meggondolom, hogy az a férfiú, ki több, mint 15 évig volt egyházmegyénk esperese s ezen idő alatt a legnagyobb odaadással s a legnagyobb buzgalommal vezette egyházmegyénk kormányának gyeplőjét, nincs többé az élők sorában.

Egyike volt ő azon férfiaknak, kik széles, tudományos képzettségüket szerénységök által rejtik el. A ki az ő jellemét ismerni tanulta, a ki betekinthejt szíve mélyébe, az láthatta, hogy ez a szerény férfiú milyen szép tulajdonokat, milyen magas képzettséget rejtett el belsejében: csak az ismerhette fel e kevés beszédű férfiúban annak szép lelkét, humanus gondolkozását s kimagasló tehetségét.

Hogy mint az alsó-zempléni egyházmegye esperese egyike volt a legmunkásabb, legfáradhatatlanabb tisztviselőknak, azt — azt hiszem — egyházmegyénk minden egyes tagja tudta s ezt az érdemet mindenki, talán legnagyobb ellensége is — ha ugyan volt — elismerni s őt ezért tisztelni és becsülni volt kénytelen. Én, ki több mint 8 éven át voltam elnöktársa, állíthatom, hogy több volt ő, mint egy munkás és szorgalmas vezére egyházmegyénknek: szívét, életerejét áldozta ő fel egyházmegyénknek s én jól tudom, hogy legfőbb örömét legfőbb boldogságát, az a munkálkodása képezte, melyet ő az alsó-zempléni egyházmegye boldogítására és jólétére érvényesíthetett.

De hogy minő tekintélye volt Kopré Ferencz esperesünknek s mennyire elismerték az ő tehetségének fölényét s mily mértékben becsülték őt fáradhatatlan munkálkodásaért, ezt, azt hiszem jobb példával nem bizonyíthatom, mintha szeretett főpásztorunknak, Főtiszt. Kun Bertalan püspökünknek azon szavait idézem, a melyeket nekem egyházmegyei gondnokká lett megválasztatásom alkalmával Kopré Ferencz esperesről mondott. „Egyike Kopré Ferencz esperes úr, mondá öméltósága, a legpontosabb, legmunkásabb espereseinknek s habár egyházkerületünk telve van kitünőségekkel, munkás és szorgalmas férfiakkal: Kopré Ferencz a munkás és szorgalmas vezérek között is a legmunkásabbak közé tartozik.“ Kell-e ennél n. t. egyházmegyei közgyűlés a legmagasabb, legilletékesebb helyről elismerőbb nyilatkozat? Azért, tekintetbe véve szeretett elhunyt egyházi elnökünk munkálkodását, melyet ő egyházmegyénk érdekében kifejtett, állíthatom, hogy halála egyházmegyénknek nézve egyike a legnagyobb csapásoknak, a legérzékenyebb veszteségeknek.

És hogy én minő köszönettel tartozom ezen buzgó férfiú emlékének, engedjék meg, hogy erről itt a n. t. egyházmegyei közgyűlés előtt röviden megemlékezhessen. Egyházmegyénk világi elnökévé, a többség lekötözö bizalmából, mint e megye ügyeivel teljesen ismeretlen levék választva. Kihez fordulhattam volna ily esetben tanácsért, kinek támogatását kérhettem volna fel helyesebben, mint elnöktársamét? Iűs ő segített, tanított és bevezetett nehéz teendőim gyakorlatába s tette ezt a legteljesebb szolgálatkészséggel, a legnagyobb odaadással és — a mi ezeknél is főbb — a legpéldásabb szerénységgel, elrejtve gyakorlatának fölényét s minden egyes tanítását, a melyet hivatalos teendőim teljes megismerésére fordított, oly színben

igyekezet előtűntetni, mintha a tanítás nem is ő tőle származnék, sőt igen gyakran úgy intézte ebbeli dolgát, mintha voltaképen még ő tartoznék nekem köszönettel!... Ezért becsültem és szerettem őt, mint elnöktársamat s tekintve azt a kor-különbséget, a mely kettőnk között létezett, tiszteltem őt, mint édes atyámat!

Különösen az utolsó 3—4 év alatt fejlődött ki közöttünk azon szivélyes és belső viszony, a mely — állíthatom — elnöktársak között igen kevés egyházmegyében all fenn. Többen tudják azt, hogy ezelőtt 2 évvel a tisztujítás alkalmával teljes elhatározott szándéka volt esperesi hivatalát letenni s aggkorára hivatkozva, fiatalabb erőknek akarta a tért általengedni. Csak is a legnagyobb kérelmemre s rábeszélésemre állott el szándékától és tartotta meg továbbra is hivatalát, ígérve nekem, hogy igyekezni fog még pár évig kötelezettségének hiven és lelkiismeretesen eleget tenni. Hogy ezen ígéletét az utolsó két évben miként tartotta meg, azt a n. t. egyházmegye lelkészi karának minden egyes tagja bizonyíthatja. Hálát adok azért a mennyei gondviselésnek, hogy ezen rábeszélésem sikerült: legalább azon állást elfoglalva húnyt el ő, a melyet mindenek felett szeretett s mint az alsó-zempléni egyházmegye esperese halt el, mely állásának egész munkaerejét, lehet mondani, egészségét is odaáldozta.

És még egyet említek fel éltének utolsó napjaiból, a mit én az én emlékezetemből kitörülni sohasem leszek képes. A márcziusi hónapban S.-A.-Ujhelyben feküdtem betegen. Innen írva neki, felkértem, hogy — miután tavaszi egyházmegyei gyűlésünkre én betegségem miatt nem mehetek — tartsa meg helyettem a szánvevőszéki gyűlést s igyekezzék az egyházmegyei közgyűlésen helyettem is mindent elvégezni. Válaszolva levelemre szószerint ezeket írta: „A legnagyobb szolgálat készséggel mindent elfogok követni, hogy a tavaszi egyházmegyei közgyűlésen Nagyságod teendőit is elvégezzem; legyen azért egészen nyugodt s ne izgassa fel e miatt magát betegségében s én összetett kezekkel, imaszerűleg kérem a mennyei gondviselést, hogy adja vissza Nagyságod egészségét családjának s szeretett egyházmegyénknek!“ Fájdalom ő már a tavaszi egyházmegyei gyűlésre betegsége miatt meg nem jelenhetett s nekem kellett vezetnem az elnöki tisztet úgy, a miként arra betegségemben képesítve valék. De hogy az ő szívből jövő őszinte szavaira mit éreztem? azt én itt elmondani valóban nem vagyok képes.

És n. t. egyházmegyei közgyűlés, milyen szomorú, véletlenség, minő keserű gúnyja az a sorsnak, hogy én a ki oly őszinte rokonszenvvel viseltetem agg elnöktársam iránt, attól is megvalék fosztva, hogy sirjánál jelen lehessenek: temetésén szeretetemnek és tiszteletemnek adóját leróvhassam! Csak napok mulva jutott el hozzám halálának híre Bécsbe, hol betegen fekiüdtem, de e fájdalmas hirre szívből jövő könnyeket hullattam akkor s feledni az ő képét — úgy érzem — soha sem fogom. Áldott és örökké tartó legyen egyházmegyénkben a kidőlt munkás vezér emlékezete!

N. t. egyh. m. közgyűlés! Mint fentebb említém, szeretett esperesiünknek elhunytát Bécsben tudtam meg, hol betegen fekiüdtem. Első gondolatom az volt, hogy a juniusi hónap végén egy rendkívüli egyh. m. közgyűlést hívok össze az esperesi szavazat elrendelése végett. Fájdalom, betegségem ebben is megakadályozott, mert csak a juliusi hónapban jöhettem haza. Így leghelyesebbnek gondoltam, hogy augusztus hónapban rendes közgyűlést hívok össze, a mely egyebek között az esperesi hivatalnak választási határideje felől is intézkedjék. Ha netalán késedelmem némelyeknek visszatetszését idézte elő, ha netalán hivatalos teendőimet nem voltam képes úgy vezetni, mint egészséges koromban, kérem a n. t. egyházmegyei közgyűlés minden egyes tagját: legyen elnéző irányomban, vegye tekintelbe tartós gyöngélkedésemet! Én teljes szívemből ígérem, hogyha Isten egészségemet teljesen visszaadja, igyekezni fogok azokat az esetleges mulasztásokat, a melyeket betegségem miatt okoztam, a legjobb tehetségem szerint helyrepótolni s minden erőmet és munkaképességemet, úgy, miként azt egészséges állapotomban tettem, szeretett egyházmegyém jólétére s felvirágzására fordítani. Most szívesen üdvözlöm a n. t. egyházmegyei közgyűlés jelenlevő tagjait s a gyűlést ezennel megnyitottnak jelentem ki.

2. A fentiekből kifolyólag, a bodrogközi lelkészi értekezlet indítványára,

Elhatározta egyházmegyei közgyűlésünk, hogy elhunyt esperese, Kopré Ferenc emlékére, a legközelebb tartandó tavaszi közgyűlés alkalmával, gyászünnepélyt rendez, melyen az emlékbeszéd

megtartásával Komjáthy Gábor, szentesi lelkészt s egyházmegyei főjegyzőt bízta meg.

3. Keresztúri József h. esperes olvasta fel ezek után a Kopré Ferenc esperes betegsége s elhalálása óta egyházmegyénkben történt közérdekű eseményekről szóló következő jelentését:

Nagyiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Nagyságos gondnok úr gyűlést megnyitó hatásos beszédét végezve, kötelességemnek tartom az érdemekben gazdag Kopré Ferenc esperes úr május 2 án történt halálával csekélységemre, mint legrégebb tanácsbíróra hárult esperesi teendőinkben több mint $\frac{1}{4}$ éven át általam intézett ügyekről lehetőleg híven beszámolni.

Egyházainkban a hívek és hivatalnokok közötti békés viszony, mint a hozzám intézett iratokból kivehető, nincs megzavarva.

Esperes úr halála tavaszi gyűlésünk után történvén, pótgyűlést kellett volna tartanunk, hogy az esperes választás elrendelhető legyen, azonban sajnos, ez azonnal, a gondnok úr betegsége folytán történt távolléte miatt, nem volt kivihető, midőn pedig ő hazajöve a pótgyűlés megtartására felhívott, azt válaszoltam, hogy gyöngé lábbon álló egyházmegyei pénztárunk kímélése céljából és mert jelen gyűlésünket a szokott időnél ugy is korábban kell megtartanunk, a közbejövő pár héten már azért is nem vonom vissza magamat a teendők végzésétől, hogy alkalom legyen adva lelkésztársaim és a gyülekezeteknek az a felett való gondolkozásra, kit válasszanak meg az esperesi hivatalra. Kérni fogom azért gyűlésünk tartama alatt az erre szolgáló határidő kitűzését.

A halálozás után vett sürgöny által való felhívás folytán május 4-én megjelentem Lucon s a felvett jegyzőkönyv szerint felhívtam Kóczán Miklós, Debreczeni Bertalan és Kónya András tanácsbíró urakat, hogy május 9-én szíveskedjenek leltározás végett a helyszínén megjelenni, mivel az 4 én, temetés előtt nem volt teljesen végrehajtható. Nevezett napon megkezdvén a munkálatot, az előzőleg átvett egy esperesi és egy világi tanácsbírói pecsétnyomón kívül 4 darab egyházlátogatói pecsétnyomót találtunk, de az ötödik nem lévén ott, felhívom azon e. látogató urat, kinél az téli látogatás alkalmával maradhatott, beszoigáltatására, a majdan megválasztott espereshez. Találtunk 1200 frtról, mint egyházak és lelkészek által a domesztikai alpból felvet

segélyről szóló nyugtát s ugyan ily természetű 50 frt készpénzt, mely általam a királyhalmeci egyháznak elküldetvén, az 1250 frt kiadását igazoló minden nyugtát egyszerre kézbesítettem a püspöki hivatalnak. Ezenfelül találatott 47 frt 09 kr hivatalos pénz, melyet magamhoz véve a cigándi egyháznak — regále kártalanítás címen — azonnal elküldöttem.

A hivatalhoz tartozó anyagi dolgok az egy pecsétnyomón kívül, teljesen tisztában lévén, átnéztük az iratokat s a nélkülözhetleneket kiválasztván, magamhoz vettem, míg a többit egy vasútra tehető faedénybe helyeztük. Ez iratokat 78 kilo súlyban május 13-án a perbenyiki állomásról 1 frt 06 kr vasúti s 1 frt fuvardíj kifizetése után megkaptam. Mi van az iratok közt mellőzhetlen s mit tartalmaznak, nem tudom, mert azok átnézése, rendezése és leltározása nem pár napra való munka lévén, a függő helyzet s a napi teendők végzése nem engedte azok átnézését, hanem az a majdan megválasztott esperes kötelessége leend. A sokszorosító gép még Lucon van, mivel az Kenyeressy Árpád segéd lelkész úr állítása szerint használhatlan.

A leltározásról a következő két jegyzőkönyv vétetett fel:

I. Leltári jegyzőkönyv.

Felvétetett 1895. május 4 én nagytiszteletű Keresztúri József helyettes esperes úr vezetése mellett, Fekete István egyházi gondnok, Hegedűs János, Balogh István, Zétényi György és Szekeres István peresbiterek jelenlétében. Az első vizsgálati tárgyat az esperesi napló áttekintése és pontos megvizsgálása képezte. Miután azonban meggyőződünk arról, hogy ez ily rövid idő és temetés előtt nem eszközölhető, abban állapodtunk meg, hogy a leltár pontos felvétele végett egy több idővel rendelkező küldöttség küldetik ki a helyettes esperes által. Ily megbízottakul T. Kóczán Miklós és Kónya András egyházmegyei főjegyző fognak kiküldetni.

Esperesi helyettes ez alkalommal, hogy a legszükségesebbek mégis elintézhetők legyenek, csak az esperesi pecsétet vette kezeihez.

Miután a kis szoba, melyben az esperesi hivatalhoz tartozókon kívül, oly ingóság is van, mihez a családtagoknak jogos hozzáférhetést kell adni, felhatalmaztatik Onda József községi bíró úr, hogy a gondnok magához vételével, miután már az előre lepecsételtetett, felnyithassa és a hivatalos iratokat ott visszahagyva azokat, az illetékes családtagok kívánságára kiadhassa, a hivatal-

hoz tartozókat pedig a leltározó küldöttség megérkeztéig ismét lezárja.

Mennyiben az első szoba nagy asztalában, melyen jelenleg a halott nyugszik szintén fontos okmányok vannak, ezekre vonatkozólag is bíró és gondnok bíztatnak meg, hogy mihelyt a koporsó levétetik, azt is azonnal pecsételjék le.

Egy kisebb asztal fiókja is több fontos naplóval találtatván telítve, a családra vonatkozókon kívül az is a temetés utánig hivatalosan a fentebb asztalra vonatkozó megjegyzés mellett lepecsételtetett.

Az egyház ügyeire vonatkozók elintézésével további rendelkezésig Kenyeressy Árpád segéd lelkész bíztatik meg.

Ezzel a jegyzőkönyv lezárattott.

Előttem:

Keresztúri József h. esperes.

Előttünk:

Kenyeressy Árpád s lelkész

Fekete István gondnok.

Szekeres István.

Hegedűs János.

Balogh István.

Zétényi György.

Megjegyzem, hogy csak az egyik volt esperesi, a másikról bővebb vizsgálat után kitunt, hogy az egy világi tanácsbírói pecsét.
Semjén, 1895. május 10.

Keresztúri József.

II. Leltári jegyzőkönyv.

A nehaj Kopré Ferenc hagyatékában talált és az esperesi hivatalt érdeklő értéktárgyakról és irományokról; felvétellett Tisza-Lúcon 1895. május 9-én az alsózempléni egyházmegye alólfrott küldöttsége által.

1. 4 drb. egyházlátogatási pecsétnyomó.

2. A domesztikai segélyek címén felvett 1250 frtból kifizetett 1200 frt elszámolásáról szóló nyugták (19 drb.).

3. Ezen 1250 frtból még ki nem adott 50 frt készpénz, mely a király-helmeci egyháznak lesz elküldendő. Ezen 50 frtot a helyettes esperes úr a talált pénzből átvette.

4. Cigándi egyházat illető regálé kárpótlási összeg, 47 frt 09 kr. készpénzben hiánytalanul megtaláltatott, mely összeget Keresztúri József helyettes esperes a cigándi egyháznak leendő kifizetés végett átvett.

Megjegyeztetik, hogy a lakószoba közepén levő nagy asztal fiókjában, ezen tétel alatt elszámolt 97 frt 09 kr-nál több összeg nem találtatott.

Az egyházmegye iratai külön választatván, azok egy ládába elhelyeztettek és a helyettes esperes által átvétetvén, Semlyénbe fognak szállíttatni.

Ezzel a jegyzőkönyv lezárattott.

Kelt mint fent.

Kenyeressy Árpád, kiküldött biz. jegyzője.

*Debreceni Bertalan
Kóczán Miklós
e. m. v. tanácsbíró
Kónya András.*

Lúcon a lelkészválasztást előzőleg szükségesek a t.-könyv 200-ik szakaszáig előírottak szerint elvégeztettek, hanem midőn a meghívásra jelölt egyén minősültségének elbírálása végett július 1-én Sárospatakon Gecsey Péter és Debreceni Bertalan tanácsbíró urakkal összeültünk s felolvastam a főtiszt. püspök úr által Kenyeressy Árpád részére kiadott II. osztályú egyházba való megválaszthatásra jogot adó minősítványét, nem lévén még a kerületi jegyzőkönyv kinyomva, elkértük a nyomdából a minősítésre vonatkozó kéziratot s abban Kenyeressy Árpád III. osztályú egyházra lévén jogosítva és a 101. §-ban az állván, hogy a minősítés 1895 július 1-től 1896 július 1-ig érvényes, megvontuk nevezettől a hívhatóságot. E tárgyban főtiszt. püspök urat személyesen is megkerestem s bár akkor már az egész szövegezés olvasásakor kitűnt, hogy teljes joggal lett a minősítvány kiállítva, kijelentettem, a választásnak mai napig való felfüggesztését oly célból, hogy ha egyházmegyénk többsége jónak látja, kérelmezhesse a minősítésnek 1895-től 1896-ig való épségben hagyását. Az általunk e tárgyban felvett jegyzőkönyv tanácskozmányunk folyamán fel fog olvastatni.

Tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 7. sz. a. határozatából kifolyólag a megbízottak július 13-án gondnok úr házánál az egyházi t. bíróságra és világi főjegyzőségre bekivánt szavazatokat felbontván, Kónya András és Dr. Bartha Béla választattak meg, miről a jegyzőkönyvet beterjesztem. Felhívtam egyszersmind a gyülekezeteket egyházmegyei egyházi fő és világi aljegyzőre való szavazásra s a szavazatok fel fognak bontatni.

Jegyzőkönyvünk 12. és 13-ik pontjában foglaltakhoz képest a tanítói javadalom emeléséhez kivántattakat köröztem s nyomtatott tanítói díjleveleket szereztem.

A csanálói egyházat új tanterem és tanítólak építésére utasítottam azon kijelentéssel, hogy a polgári hatóság fogja ezt a presbyterium felelősségére teljesíteni, ha vonakodnak; de erre azon választ kaptam, miszerint 1896-ban akarnak a templomalapból tanítólak nélkül tantermet építtetni. — Beadja lelkész

jelentését Székely József csanádosi, valamint Bodnár Lajos sóstófalvai tanítók nyugdíjba vonulásáról a két állomás díjlevelével.

Makkos-Hotykáról jelenti a küldöttség, hogy az egyház a lelkesység fentartására képtelen s annak egy éven át jelen állapotban hagyása mellett Sárospatakhoz csatoltatását véleményezi.

A templomépítésbe fizetni nem akaró nagy-tárkányi társ-egyház tagjait szigorúan megintettem s annyi foganata lett, hogy nem várva be a hatóság közbelépését, kötelességüknek eleget tenni igyekeznek.

A Kis-Tárkányban megjelent küldöttség az építkezésből még hátralevő munkálatok teljesítésére Szénási János vállalkozót kötelezte, a felülvizsgálatot szakértővel végeztette, a végszámozkodást azonban meg nem ejthette. — Kis-Tárkány időszi bíróságunk tavaszi határozata ellen felebbezését beadja s az adóügyben is kérelmez, de úgy látszik, a két egyház közt régtől folyó viszály — Debreceni Bertalan tbíró úr köszönetet érdemlő erélyes eljárása folytán — nem sokára véget ér.

Polgári hatóság segélyét vettem igénybe a leányvári templom építésből előállott adósság behajtására, mivel az esperesi pusztá intés mit sem ért s most azon szóbeli jelentést vettem a gondnoktól, hogy már sokan fizettek s a többiek is megszűntek ellenszegülni.

Az igtató tanulsága szerint érkezett hozzám e negyed év alatt 83 megkeresés s a felmerült ügyeket 153 levél és 71 drb. körlevél által igyekeztem lehetőleg elintézni.

4. A képviselők megbízó levelei felolvasottaknak tekintetvén: azok ennek alapján igazoltattak.

5. Tisztelve szeretett esperesünk, Kopré Ferenc halálával megüresedett esperesi hivatalra

a szavazás elrendeltetik és utasítatnak az egyházak, hogy szavazataikat folyó évi szeptember 10. napjáig egyházmegyei gondnokunkhoz küldjék be.

6. Olvastatott tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 7. pont alatti határozata szerint az egyházi tanácsbírói és világi főjegyzői hivatalra beadott szavazatok felbontásával megbízott küldöttség jelentése, melynek 1-ső pontja szerint beadott szavazatból az egyházi tanácsbírói állásra Kónya András 35 szavazatot, a világi főjegyzői hivatalra pedig Dr. Bartha Béla 47 szavazatot kapott.

E szerint az egyházi tanácsbírói állásra Kónya András egyházmegyei főjegyzőnk, a világi főjegy-

zóségre dr. Bartha Béla világi aljegyzőnk a szavazatok általános többségével megválasztottak; a közgyűlésünkön jelenlevő Kónya Endre a hivatalos esküt letette s tanácsbírói székét a közgyűlés szíves üdvözlése mellett legott elfoglalta.

7. Ugyanezen bizottság fent idézett jegyzőkönyvének 2-ik pontjában jelenti, hogy dr. Bartha Béla világi aljegyzőnk, még mielőtt a szavazatok felbontottak volna, azon indokból, mivel időközben a debreceni főiskolába választott meg jogtanárrá, egyházmegyénknél viselt aljegyzői állásáról lemondott, minek következtében a megüresedett világi aljegyzői állásra — nem különben azon okból, mivel a tanácsbíróvá megválasztott Kónya Endre az egyházi főjegyzői állást megtartani nem kívánván, arról lemondott: az egyházi főjegyzőségre is elrendelte a szavazást. A szavazatok beadatván a mai napon a közgyűlésben felbontottak. Az egyházi főjegyzői hivatalra beadott 55 szavazat, melyből Komjáthy Gábor egyházi aljegyzőnk 46 szavazatot kapott. A világi aljegyzői állásra beadott 54 szavazat, melyből egy érvénytelennek jelentetvén ki, az 53 érvényes szavazat a következőleg oszlott meg.

Dr. Finkey Ferenc kapott	13
Dr. Kovács Gábor »	11
Dr. Zsindely István »	9
Dr. Pilissi Nándor »	8
Dr. Mitrovics Gyula »	4
Búza János »	3
Dr. Finkey József »	2
Dr. Rácz Lajos, Vitányi Bertalan és Bódogh Barna	

1—1 szavazatot.

Ennélfogva Komjáthy Gábor egyházi aljegyzőnk a szavazatok általános többségével egyházi főjegyzővé elválasztatván, főjegyzői hivatalát a közgyűlés őszinte szerencse kívánatai között azonnal elfoglalta; a világi aljegyzői hivatalra pedig általános szótöbbséget senki sem kapván, a legtöbb szavazatot nyert dr. Finkey Ferenc és dr. Kovács Gábor között az újabb szavazás elrendeltetik s a szavazatoknak a helyettes espereshez leendő beadására szeptember hó 10. napja tűzetik ki.

8. H-esperes jelenti, hogy a bizottság jegyzőkönyvében 3. sz. a. foglalt határozat szerint dr. Bartha Bélát főjegyzővé lett megválasztásáról hivatalosan értesítette, ő azonban f. évi augusztus 12-én érkezett lemondó levelében hivatkozván a már az aljegyzőségről lemondó beadványában feltüntetett indokra, hogy t. i. debreceni tanárrá választatása folytán egyházmegyénk kebeléből eltávozik, a világi főjegyzőségről is lemondott.

Egyházmegyénk sajnálattal veszi tudomásul dr. Bartha Béla világi aljegyző s elválasztott főjegyzőnknek ezen állásokról való lemondását, veszteségnek tartja azt egyházmegyénkre, hogy kebelünkéből távozik; de miután újabb hivatalos állása őt tőlünk elszólítja, egyházmegyénk körül szerzett érdemeinek elismerése mellett, őszinte szerencse kívánattal bocsátja el új állomására, tudván azt, hogy a távozó férfiú új munkakörében is híven és teljes odaadással fogja szolgálni prot. egyházunk nagy érdekeit.

9. Ennélfogva a világi főjegyzői hivatal megüresedvén,

annak betöltése végett a szavazás szintén elrendeltetik s utasítatnak az egyházak, hogy ezen szavazatokat is szeptember 10 ig adják be az esperesi hivatalhoz.

10. A többször említett szavazatbontó küldöttség többször hivatkozott jegyzőkönyvének 4. sz. pontjában indítványozza, hogy egyrészt azon indokból, hogy a paritás elve megtartassék, de másrészt és főképen azért, hogy a lehetőség szerint minél több világi egyén érdeklődése költessék fel egyházi ügyeink iránt: rendszeresítsen egyházmegyénk még egy második világi aljegyzői állást.

Ezen indítványt közgyűlésünk elfogadván, egy második világi aljegyzői állás felállítását kimondja és annak betöltésére a szavazást elrendeli, a szavazatoknak a helyettes espereshez leendő beadására szintén szeptember 10-ét tűzvéni ki.

11. Olvastatott Cinke István egyházi aljegyzőnk beadványa, melyben azon indokból, mivel egyházkerületi aljegyzővé választott: aljegyzői állásáról lemond.

Egyházmegyénk azon jóleső örömmel fogadja el Cinke István indokolt lemondását, hogy épen egyházmegyénk szolgálatában szerzett érdemei hívták fel reá a főtiszteletű egyházkerület figyelmét és midőn neki új állásához szerencsét kíván, hiszi és reményli, hogy az aljegyzőségről való távozása következtében közte és egyházmegyénk között az összekötő kapocs nem fog meglazulni.

12. Komjáthy Gábornak egyházi főjegyzővé választása, Cinke Istvánnak pedig fennebb elfogadott lemondása folytán mindkét egyházi aljegyzői állás megüresedvén:

azokra a szavazás elrendeltetik s a szavazatoknak a helyettes espereshez leendő beadására szintén szeptember 10-ike tűzetik ki.

13. Mindezen szavazatok felbontásával szeptember 17-én Sárospatakon tartandó egyházkerületi közgyűlésre küldött képviselőinkből alakítandó bizottság bízatik meg. Felhatalmaztatik egyszersmind a bizottság arra is, hogy ha egyik vagy másik állásra általános többséget senki sem nyerne: az újabb szavazást elrendelhesse

a szűkebb szavazásra a jelölteket az egyházkerület által, az általános többségre nézve felállított elv szerint, kinevezhesse s az újabban beadott szavazatokat általa kitűzendő határidőben ismét felbonthassa; szóval megtehesse a szükséges intézkedéseket, hogy mindezen hivatalok a jövő tavaszi gyűlésre betöltetvén, az elválasztott hivatalnokok a tavaszi gyűlésen beiktathatók legyenek.

14. A folyó évi szeptember 17-én tartandó egyházkerületi közgyűlésre képviselőkül megválasztottak:

egyházi részről: Tóth Lajos, Kónya András, Gecsei Péter; világi részről: Meczner András, Szinyei Gerzson, Kóczán Miklós tanácsbírák.

15. Egy felmerült eset alkalmából indítványba tétetett, hogy kérje fel egyházmegyei közgyűlésünk a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést arra, hogy tekintetbe véve azon körülményt, miszerint a tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 101. pontjában foglalt határozat sok tekintetben eltér a törvény rendelkezésétől, a mi

egyházmegyénkben már eddig is zavarokra adott alkalmat és ilyen zavarok valószínűleg más egyházmegyében is állhatnak elő, ezen idézett határozatát vizsgálat alá venni és a törvénynek megfelelőleg átídomítani kegyeskedjék.

Közgyűlésünk ezen indítványt magáévá tévén, rámutat azokra az intézkedésekre, a melyek nézetünk szerint ezen határozatban a törvény intézkedéseitől eltérnek. Ilyenek a következők:

Az e. t. 184 §-a mind az öt egyházkerületre és mindenkire egyenlően kötelezőleg állapítja meg, miszerint a minősítő évek *mindig* a második képesítő vizsgálat teljes és sikeres befejeztétől számítatnak, sehol sem enged ez alól kivételt tenni. Az idézett egyházkerületi határozat pedig kimondja, hogy azokra, a kik az első lelkészképesítő vizsgát az 1894 előtt tették le, az 1888. évi szikszói közgyűlésünk azon határozata érvényes, a mely szerint minősítésük az első vizsgától számítandó.

Egyházmegyénk nézete szerint a törvény minden azzal ellenkező szabályrendeletet megsemmisít, míg ellenben, szabályrendelettel a törvényt megváltoztatni nem lehet. Még kevésbbé lehet egy régibb szabály rendeletnek csak egy részét tartani fel, a másik részét pedig figyelmen kívül hagyni.

Nézetünk szerint ilyen intézkedés a törvény 184. szakaszának 2-ik bekezdéséből nem következik, mert ezen második bekezdésben az egyházkerületek nem valamely régi szabályzat fentartására jogosíttatnak fel, hanem arra köteleztetnek, hogy a vizsgákon való osztályzati fokozatot állapítsák meg azon theologus ifjakra nézve, a kik vizsgáikat még nem a konvent által életbe léptetni rendelt módozatok és eljárás szerint tették le. Így pl. meghatározandó az, hogy a régibb időben alkalmazott ›kitűnő‹, vagy ›dicséretes‹ osztályzat a törvényben előírt három osztályzat közül melyiknek felel meg.

Nézetünk szerint a minősítési okmányban is több foglaltatik, mint a mennyit abba a törvény 188. §-a bele tenni megenged. A 188. § szerint a minősítési okmányban ›a vizsgálati osztályzatok

s a vizsgálatok letételének helye és ideje úgy szintén a segéd és rendes lelkészi szolgálat idejének megkezdése és tartama kiteendők, valamint a minősítendőnek működése által a gyülekezetek lelki gondozásában és építésében szerzett különös érdemei is feltüntetendők.

Ha ebbe az okmányba bele tétetik az, hogy az illető mely osztályú egyházra pályázhatik, akkor a 201. §-ban alakított, az esperes és egy egyházi és egy világi tanácsbíróból álló bizottság működése felesleges és az csak haszontalan költség szaporítás.

Ezen 201. § szerint ezen bizottság van hivatva »megvizsgálni azt, vajjon a gyülekezet jelöltje bír-e a választó egyház osztályzatának megfelelő minősítvénynyel.« Ha azonban a minősítvényi bizonyítványban ez már eldöntött kérdés, akkor ez a bizottság a törvény által rábízott teendőt nem végezheti és eljárása tárgytalan és akkor feleslegessé válik a 198. § azon intézkedése is, hogy a lelkészek minősítési osztályzata nyilván tartandó és az egyházkerületi jegyzőkönyvekben évről-évre felveendő.

Ezekben vagyunk bátrak összehasonlítást tenni a törvény és e szabályrendelet között és tudván azt, hogy egy új törvény életbeléptetése mindig bizonyos nehézségekkel van összekötve: a legmélyebb tisztelettel kérjük a főtiszteletű egyházkerületet, méltóztassék szabályrendeletét még egyszer vizsgálat alá venni és azt a törvénynek megfelelőleg kiigazítani.

16. Olvastatott a közös lelkészi értekezletnek tavaszi közgyűlésünk 16. számú határozatára vonatkozó jegyzőkönyve, melyben indítványozza, hogy az alsó-zempléni papi özvegy-árva-gyámintézet feloszlattassék, utasíttatván a pénztárnok, hogy abban az esetben, ha az országos gyámintézet az 1896. év elejével életbe lép, ugyanezen év január hó első felében szolgáltatassa vissza az intézet tagjainak az általuk úgy alap, mint évi díj fejében befizetett összegeket s azoknak kamatait; a kamatok kamatai, alapítványok, egyházak s egyesek adományaiából keletkezett összeg azonban továbbra is, mint gyámintézeti alap fentartandó és keze-

leendő oly célból, hogy abból mindaddig, míg az országos gyámintézet működését megkezdi, úgy a jelenlegi, mint netán ez után leendő papi özvegyek és árvák évi segélyezésben részesíttessenek. Az alap jövője iránti határozatát az egyházmegye akkorra tartja fenn, mikor az országos gyámintézet működését megkezdvén, ez fölöslegessé válik.

Egyházmegyei közgyűlésünk a közös lelkesi értekezlet ezen indítványát egész terjedelmében elfogadja és határozattá emeli s egyszersmind a gyámintézeti pénztárnokot ezen határozat értelmében leendő eljárásra utasítja.

17. Ugyanezen értekezlet azon több helyen tapasztalt nem épen örvendetes jelenségből kifolyólag, mely szerint az Úrnapját nemcsak vegyes, hanem tiszta protestáns vallású egyházakban is bizonyos előszeretettel szokták megünnepelni, célszerűnek látná, ha nem csupán a lelkész, de a felsőbb egyházi hatóság részéről is történnék valami intézkedés arra nézve, hogy egyházunk ezen tagjai helytelen s a protestantizmus szellemével merőben ellenkező gondolkozásuk tekintetében kellőleg felvilágosíttatnának.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházlátogató küldöttségek feladatává teszi, hogy ez iránt az egyházak presbitériumait kikérdezzék, ha ezen rossz szokás létezéséről meggyőződnének, annak helytelenítése s a presbitérium felvilágosítása által odahatni igyekezzenek, hogy egyházunk tagjai az úrnapja megünnepelésének egészen pápista s a protestantizmus létjogát megtagadó szertartásával minden közösséget szüntessenek meg.

18. A folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 105. számú jegyzőkönyvi határozatával véleményt kívánván az abauji egyházmegye azon indítványára, hogy jövőre az egyházlátogatás, az egész egyházkerületben, május havában végeztessék:

egyházmegyei közgyűlésünk az egyházlátogatás idejének május havára leendő áttételét melegen pártolja.

19. Borcsik János, volt kaki tanítót a csanálosi egyház tanfőjéül választván, megerősítését kéri.

Mint oklevél nélküli tanítót egyházmegyénk meg nem erősítheti, hanem ideiglenesen, a csaná-

losi egyházba való megválasztását tudomásul veszi s őt állomásán megtűri azon határozott kikötéssel, hogy egy év lefolyása alatt köteles leendő képesítő oklevelet szerezni.

20. Furik János szinai tanító azt kéri, hogy miután a szinai tanítói állomás az államtól nyert 230 frt segedelem folytán, a törvény követelményei szerint, okleveles egyénnel töltetett be s így ő hivatal nélkül maradt, az egyházmegye vagy alkalmazza őt valamely megüresedő állomásra, vagy az egy ízben már általa élvezett nyugdíjat részére újból utalja ki.

Közgyűlésünk hathatósan ajánlja Furik János állomás nélkül maradt tanítót az esperes úr gondjaiba, hogy őt üresedés esetén, állomáshoz juttatni igyekezzék.

21. Vas János, főiskolai szénior az alsózempléni egyházmegyébe való bekebeleztetését kéri.

Okmányai rendben találtatván, bekebeleztetik.

22. Olvastatott Margitai Kálmán csobajai lakos-, ez előtt 30 évvel ugyanott tanítói minőségben alkalmazott egyének a megüresedett csobajai tanítói hivatalban leendő alkalmaztatása iránti kérése.

Tekintve, hogy folyamodó nem okleveles tanító, kérése nem teljesíthető.

23. A legyesbényei egyház presbitériuma Boros Jenő V. gimnáziumi osztályt végzett ifjúnak ideiglenes tanítói minőségben leendő alkalmaztatása iránt folyamodik.

Egyházmegyei közgyűlésünk, tudatában annak, hogy oklevél nélkül tanítói minőségben alkalmazni senkit nem lehet, csakis a körülmények kényszerítő hatalma előtt hajlik meg, midőn a legyesbényei egyház kérelmének helyt ad.

Tekintve ugyanis, hogy a legyesbényei iskolában a tanítás évek óta szünetel, minek folytán a gyermekek minden nevelést nélkülözve, a legszánandóbb tudatlanságban növekednek föl; s tekintve továbbá, hogy Boros Jenő határozott ígéretet tett arra nézve, hogy egy év lefolyása alatt miniszteri engedéllyel tanítói oklevelet szerez: egyházmegyei

közgyűlésünk beleegyezését adja, hogy Boros Jenő a legyesbényei egyházban, a helybeli lelkész felügyelete mellett, ideiglenes tanítói minőségben alkalmaztassék, azon világos kikötéssel azonban, hogy tanítói oklevelét már az 1896-ik évi őszi közgyűlésünkön bemutatni köteles, különben a tanítási engedély feltétlenül megvonatik tőle.

24. A csanálosi egyház presbitériuma beterjesztett folyamodványában kérelmezi:

a) Hogy egyházmegyei közgyűlésünk legközelebbi tavaszi gyűlésének 23-ik számú jegyzőkönyvi határozatát hatályon kívül helyezve engedje meg, hogy a csanálosi egyház a tanítói lakástól külön álló tantermet építhessen a templom-alapból, ígérvén, hogy ez esetben az építkezést már az 1896-ik év folyamán végrehajtsandja.

b) Hogy Székely József helybeli tanító nyugdíjaztatása folytán megüresedett tanítói hivatal betöltése céljából kiállított új díjlevél megerősítési záradékkal elláttassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk a csanálosi egyház presbitériumát az a) pontban előadott kérelmével elutasítja s ide vonatkozó tavaszi jegyzőkönyvének 23. számú határozatát változatlanul fentartja; s tekintve, hogy a presbitérium közgyűlésünknek a tanítói lakás és tanterem felépítésére vonatkozó többszöri rendeletét nem csak figyelmen kívül hagyta, de sőt jelen beterjesztvényében az áldozatkészség legkisebb jelének nyilvánítása helyett, más célra gyűjtött pénzből mutatkozik hajlandónak a reá háramló kötelezettségeknek — s azoknak is csak fele részben — eleget tenni:

felhívja közgyűlésünk helyettes esperes urat, hogy idézett 25. számú jegyzőkönyvi határozatának, a csanálosi egyház ellenében, a közigazgatási hatóság igénybevételével szerezzen érvényt.

A folyamodvány b) pontjában előadott kérelmét, a tanítói díjlevél megerősítését, annak úgy alaki- mint tartalmilag, szabálytalanul történt kiállítása miatt, szintén nem teljesítheti egyházmegyei közgyűlésünk. A díjlevél ugyanis nem az e célra készített nyomtatott iven állított ki; az életne-

műek árának megszabásánál, legközelebbi tavaszi közgyűlésünk 12. számú határozata figyelmen kívül hagyott; végül a tandíj túlságosan csekély értékben határozott meg.

Miért is egyházmegyei közgyűlésünk Zombori Gedő és Kóczán Miklós tanácsbírákat kéri fel, hogy a csanálosi egyházba lehetőleg még szeptember elején kimenvén, a presbitériummal egyetértőleg, szabályszerű díjlevelet készítsenek s arra az esetre, ha a kiküldetés eredménytelen járna, felhatalmazza közgyűlésünk a helyettes esperesi hivatalt, hogy a kiállított díjlevelet megerősítvén, azt még az őszi egyházkerületi gyűlésre felterjessze.

25. A sóstófalvai egyház ugyancsak újból kiállított tanítói díjlevelének megerősítését kéri meg.

A kérelemnek-, tekintve, hogy a díjlevélből az egyház tagjai által eddig teljesített szántás, vetés, és hordás kötelezettsége kihagyott-, helyt nem adhatott egyházmegyei közgyűlésünk, hanem az előbbi jegyzőkönyvi pontban kinevezett küldöttséget bízta meg, hogy a sóstófalvai egyházba is kimenvén, a presbitériummal egyetértve, szabályszerű díjlevelet készítsen s azt megerősítés és az egyházkerületi közgyűlésre leendő felterjesztés céljából, a helyettes esperesi hivatalhoz mielőbb megküldje.

26. Olvastatott a makkos-hotycai egyház ügyében tavaszi közgyűlésünk 37. sz. határozatával kiküldött bizottság jelentése s az általa 1895. jun. 9-én felvett jegyzőkönyv.

Ezen jegyzőkönyv szerint a makkos-hotycai egyház által múlt gyűlésünkre bemutatott és 628 frt 24 kr-ra értékelt lelkészi díjlevél valódi értéke 468 frt 03 kr-ra tehető; és az egyház azon 24 esztendő alatt, a mióta ott a főtiszteletű egyházkerület kedvező kegyelméből a segéd-lelkész-tanítóság fenáll, a lelkészi alapra 3245 frt 16 krt gyűjtvén, így kilátás sincs arra, hogy rövid idő alatt oly tőke vagyonnal rendelkezhetnék, miszerint az önálló lelkészi állást feltarthatná. Ily körülmények között a küldöttség véleménye szerint, tekintettel arra, hogy az egyházat csak 13 gazda tartja fel, s hogy a hívek a jelenleginél nagyobb terhet meg nem bírhatnak, a jelenlegi 24 év óta tartó ideiglenes állapot tovább fen

nem tartható, hanem az egyház a szomszédos Sárospatakhöz affiliálandó s Hotykán az államsegélynek is igénybe vételével egy tanítóság állítandó fel.

Közgyűlésünk a küldöttség véleményét elfogadja és Hotykának a sárospataki egyházhoz leendő affiliálását határozatilag kimondja; mivelhogy azonban az eddigi káplán-tanítói állást záros határidőhöz kötve a főtiszteletű egyházkerület engedélyezte, így azt csak ő szüntetheti meg: ezen határozatát a főtiszteletű egyházkerületre fölterjeszteni elrendeli, az affiliálás módzatai fölött való intézkedést az egyházkerület határozatának meghozatala után fogja megtenni.

27. Az alsó-bereczkii egyház tavaszi közgyűlésünk 38. sz. határozatának eleget tévén, újlag beterjeszti az Olcsváry Sándorral kötött adás-vételi szerződés megerősítés végett. Beterjeszti továbbá szintén jóváhagyás végett a Olcsváry család birtokaira az egyház javára bekebelezett, de már régen kiegyenlített 660 frt 73 kr kitörléséhez szükséges törlési engedélyt.

A beterjesztett adás-vételi szerződés egyházmegyénk által jóváhagyatik s megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztendő.

A törlési engedélyre a jóváhagyási záradék rávezetésére pedig helyettes esperes felhatalmaztatik.

28. Olvastatott a vísi egyház presbitériumának folyamodványa, melyben előadja, hogy az 1885. év őszén községünkben pusztító tűzvész összes egyházi épületeikkel együtt a templomot is romba döntötte s mivel az épületek csekély értékig voltak biztosítva, csupán a lelkészi és tanítói lakást sikerült — azt is a hívek áldozatkészségének nagy mértékben való igénybevételével — újból felépíteni; de az elpusztult templomnak a helye sem látszik már!

A gyakori elemi csapásokkal s ez évben is árvízzel sujtott község lakosaitól várni sem lehet, hogy a maguk erejéből új templomot építsenek, segélygyűjtés végett szétküldött leveik pedig üresen érkeznek vissza mindenfelől, ezen okok érlelték meg bennük az elhatározást arra nézve, hogy egyházuk nyolc tagját a tiszáninneni egyházkerülethez tartozó egyházakba, már ez év téli hónapjaiban segélygyűjtés végett kiküldik abban a remény-

ben, hogy szomorú helyzetüknek élőszóval való ecsetelése által talán sikerülend a hitrokonok munkás szeretetét részükre megnyerni.

Azon kéressel járúl tehát közgyűlésünk elé, hogy folyamodványát a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre pártolólág felterjesztve, egyszersmind a könyöradomány gyűjtéshez megkívánt miniszteri engedély kieszközlésére is kérje föl.

Egyházmegyei közgyűlésünk teljesen méltányolva a vísi egyház presbitériumának indokolt kérelmét, midőn azt legmelegebben pártolva terjeszti a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé, egyszersmind a könyöradomány gyűjtésre vonatkozó miniszteri engedély kieszközlését is tisztelettel kéri.

29. Tavaszai gyűlés jegyzőkönyvének 17. számú határozatával utasítva lett Szánthó István b.olaszii lelkész s az 1894-ben a b.-sárai leány-egyház ügyeinek megvizsgálására kiküldött bizottság, hogy puhatolja ki, hogy 1888. július hó 1-sőjétől azon időig, míg Szánthó István vette át az egyház ügyeinek vezetését, ki szedte fel az egyház földjei után a haszonbéreket s erről jelen gyűlésünkre adjanak jelentést.

Miután Szánthó István s a bizottság jelentése elmaradt, ismételve utasíttatnak, hogy tavaszai gyűlésünk 17. számú határozatának tegyenek eleget s jelentésüket 1896 évi tavaszai gyűlésünkre terjesszék be.

30. Ugyancsak tavaszai gyűlés 18. számú határozatával utasítva lett Szánthó István b.-olaszii lelkész, hogy magát a b.-sárai presbitériummal érintkezésbe téve, közös megállapodás után adjanak véleményes jelentést arról, hogy Oldal András bérlőnek mennyit lehetne leengedni az általa fizetni kötelezett bérösszegeből:

miután közgyűlésünkre jelentés nem adatott, annak megtételére Szánthó István újabban felhívatik.

31. Tavaszai gyűlésünk 20. számú határozatával utasítva lett a kistárkányi egyház presbitériuma, hogy a módosított tanítói díj-levelet három egyenlő példányban — a réginek csatolása mellett — jelen gyűlésre terjessze be.

A kistárkányi presbitérium a díjlevelet bemutattja; mivel azonban nem tett eleget tavaszai gyű-

lés 13. számú határozatának, mely szerint az egyöntetűség szempontjából nyomtatott ívek használандók; sem az értékeket nem tüntette ki, ezen hiányok pótlására utasítottak,

32. Tavaszai gyűlés 22. számú határozata utasította a sóstófalvai egyháztanácsot, hogy Fukk János volt gondnoktól a nála maradt 26 frt 67 krt hajtsa be.

Mivel a presbitérium semmi jelét nem adta annak, hogy vajjon egyházmegyénk határozatának eleget tett-e vagy sem: ismételve utasítottak, hogy a követelést hajtassa be s arról a kimenendő egyházlátogatásnak jelentést tegyen.

33. Tavaszai gyűlésünk 24. sz. határozata utasítja Bajkai Imre király helmecki megválasztott tanítót, hogy okmányait jelen gyűlésünkre terjeszse be s megerősítés végett személyesen is jelenjék meg; utasította ugyanakkor a király helmecki presbitériumot, hogy a megváltoztatott díjlevelet 3 egyenlő példányban szabályszerűen — (tavaszai gyűlésünk jegyzőkönyvének 13. sz.) kiállítva, mutassa be.

Közgyűlésünk megütközéssel veszi a tanító részéről egyházmegyei határozatunknak figyelmen kívül hagyását, s ismételve utasítja a tanítót okmányainak bemutatására s tavaszai gyűlésünkön a személyes megjelenésre, a presbitériumot pedig a díjlevelek betérjesztésére.

34. Tavaszai közgyűlésünk 44. sz. határozatával felhívta ügyészünket, hogy megvizsgálván Lábás Menyhértne lelkész özvegy okmányait, miket a közte s a szentesi egyház közt fenforogó s bizonyos 900 □-öl területű föld tulajdonjogára vonatkozó per beszüntetését kérő folyamodványához csatolt, adjon véleményt arra nézve, hogy szükséges-e a perújítás vagy nem?

A beadott ügyészi vélemény szerint az adatokból nem tűnven ki világosan, hogy kit illet a tulajdon jog, ennél fogva újabb eljárásra lévén szükség: annak eszközzésével ügyészünk ismételve megbízatik, jelentése bevéartván.

35. Tavaszai gyűlésünk 45. sz. határozatával utasította az ágcsernöi leányegyházat, hogy templom építési költségeinek meg-

szerzésére nézve az egyházi törvény 248. §-ának utasítása szerint járjon el s annak megtörténte után terjeszse be tervezetét az esperesi hivatalhoz.

A mennyiben az ágcsernői presbitérium nem tett eleget egyházmegyei közgyűlésünk határozatának: annak teljesítésére ismételve utasíttatik.

36. Közgyűlésünk ismételten értesülvén azon sajnós körülményről, mely szerint Tolcsván nem csak a rendes iskoláztatás, hanem a vallás tanítás is régóta szünetel annak dacára is, hogy a tolcsvai lelkész tavaszi gyűlésünk 55. sz. jegyzőkönyvi pontja értelmében fegyelmi eljárás terhe alatt utasított a vallás tanítására.

Közgyűlésünk Szinyei Gerzson tanácsbíró és Bálint Dezső sárospataki lelkészt oly megbízással küldi ki a tolcsvai egyházba, hogy még egyszer kíséreljék meg a lelkészt kötelességének teljesítésére rábírní s egyszersmind figyelmeztessék, hogy ha egyházmegyénk minden jóakarató intése sikertelen marad: ellene a fegyelmi eljárás haladéktalanul meg fog indíttatni.

37. A gesztelyi egyház bemutatja templom és torony átalakítási tervezetét és költségvetését s kéri azok jóváhagyását, valamint megerősítését az egyházi közgyűlés azon határozatának, hogy az átalakítási költségek az egyháztagokra állami adó alapján vettessenek ki.

Közgyűlésünk a tervezetet és költségvetést helybenhagyja és megerősíti, a fedezet előállítására nézve pedig a presbitériumot az egyházi törvény 248. §-ban foglalt intézkedések teljesítésére s a kivetés bemutatására utasítja.

38. Olvastatott Kopré Lajos zsadányi lelkésznek a helyettes esperesi hivatalhoz küldött levele, melyben néhai testvérbátyjának, Kopré Ferenc esperes és tiszta lúci lelkésznek hátrahagyott könyveit a sárospataki főiskolai könyvtárnak ajándékozza.

Közgyűlésünk az alma máter iránti meleg érdeklődésről tanuskodó kegyeletes adományt örömmel veszi tudomásul, s arról a főiskola könyvtárnoki hivatalát értesíteni határozza.

39. A folyó évi augusztus 23-án Sárospatakon tartott közös lelkészi értekezlet közgyűlésünkre beterjesztett jegyzőkönyvében,

az országos papi özvegy-árva gyámintézeti alapszabály-tervezetre vonatkozólag, következő módosításokat ajánlja elfogadásra:

a) Nincs értelme többé annak, hogy országos gyámintézetünknek ezentúl a theológiai tanárok is tagjai legyenek, minthogy róluk -- hozzánk képest -- gazdagon leendő gondoskodva;

b) A bírósági ítélettel állásából elmozdított lelkész árváit, mint a kik nem részesei az apa bűnének, évi segélyben óhajtjuk részesíteni;

c) Segélyezésben óhajtjuk részesíteni az 5 éven belől elhalt lelkészek özvegyeit s árváit, feltéve, hogy az 5 évi befizetési kötelezettségnek eleget tettek; sőt segélyezendőknek tartjuk az elhalt lelkészek testvéreit s más közeli rokonait, ha az elhalt lelkésznek hosszabb időn, pl. 3 éven át gondozói s a háztartás vezetői voltak.

d) A 19. §. így módosítandó: az olyan özvegy, kinek férje egybekelésük alkalmával 60 éven túl volt, csak azon esetben részesül segélyben, ha legalább 5 évig élt férjével s közöttük 25 évnél nagyobb korkülönbség nem volt.

e) A 10⁰/₀ tőkéstést is túlságosnak tartjuk. Tennünk kell a jövő nemzedékért is, de miért rövidítenők meg magunkat azokért, kik nálunknál bizonyosan kedvezőbb viszonyok közt fognak élni? Teljesen elég 5⁰/₀ tőkésítés.

Egyházmegyei közgyűlésünk a közös lelkészi értekezletnek fennebb elsorolt indítványait elfogadva, azokat mint saját véleményét határozta a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni.

40. Az 1896-ik évben kimenendő egyházlátogatási küldöttségek következőleg rendezettek.

a) A cigándi járásba: Zombori Gedő tanácsbíró és Czike Ferenc tiszaladányi lelkész.

b) A megyeszói járásba: Tóth Lajos tanácsbíró és Hézser Emil tállyai lelkész.

c) A szentesi járásba: Gecsei Péter tanácsbíró és Fürjész Tamás. lukai lelkész.

d) A tállyai járásba: Kőrösi György és Farkas Lajos, vajdácskai lelkész.

e) A pataki járásba: Kónya Endre és Pálóczi József, mádi lelkész.

41. Tanügyi bizottság, jelentésében panaszt emelvén Kun József, leányvári előkönyörgő tanító ellen:

a mennyiben nevezett előkönyörgő-tanító csak ideiglenes minőségben van alkalmazva hivatalában, megbízza közgyűlés helyettes esperes urat, hogy Kun József magaviseletéről kellő felvilágosítást szerezvén, ha azt egyházi törvényeinkkel ellenkezőnek találja, állásából azonnal mozdítsa el.

42. Közgyűlésünknek az egyházi közalaptól segélyt kérő folyamodványok tárgyalására kellő ideje nem maradván,

az egyházkerületre kiküldött képviselőket bírta meg, hogy egyházmegyei gondnokunk és helyettes esperesünk elnöklete alatt, esetleg egyházmegyénk részéről többeknek bevonásával, közgyűléssé alakuljanak s beadott kérvényeket megbírálván terjesszék fel az egyházkerületi közgyűlésre.

43. Bármely tárból segélyt kérnek: a gesztelyi, bacskai, ondi, t.kenézi l.-bényei, vísi, leleszi, lácai, szomotor-vécsi egyházak; Verebélyi József bacskai, SohajdaJános k.-helmei, Nagy Károly szomotori, Sallai Sándor erdőhorvátii, Szántai István berzéki lelkészek; Lábos Endre l.-pólyáni előkönyörgő tanító, Fikkel Gyula ágcsernői, Borcsik Gábor agárdi, Karakó Ferenc kiskövesdi, Fodor Károly semjéni, Bodnár Kálmán leleszi előkönyörgő, Nagy Sándor kis-géresi, Makó János bacskai, Farkas Károly volt kistárkányi nyugalmazott tanító; Török Józsefné, Gönczi Józsefné, Horkai Istvánné, Lábos Menyhértne, Horkai Györgyne, Ölbei Jánosné, Anti Jánosné, Borcsik Gáborné, Terhes Barnáné, Molnár Pálné, Tatár Mihályné lelkész-özvegyek; Pálóczi Józsefné, Székely Lászlóné, Székely Józsefné, Csontos Jánosné tanító-özvegyek; Szoboszlai Erzsébet tanítóárva.

Mindezen kérvényezők az egyházmegyei segélyosztó-bizottság figyelmébe ajánlatnak.

44. Olvastatott az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye tanügyi bizottságának Sárospatakon 1895. augusztus 19 én felvett következő jegyzőkönyve:

Elnökök: Czinke István és Szinyei Gerzson.

Jelen voltak: Dezső Lajos, Buza János, Bálint Dezső, Kovács Ferencz tanügyi bizottsági tagok. Czike Ferencz, Hézszer Emil, Beszterczey Béla, Olajos Pál, Hubay József, Miskolczy József, Zitás István, Erdély József körlátogatók.

Jegyző: Zitás Bertalan.

1. Egyházi elnök a lefolyt 1894—95. iskolai év máso-

dik feléről szóló jelentését olvasta fel. A nagy gonddal szerkesztett elnöki jelentést a tanügyi bizottság tudomásul veszi, s az ott felvetett közérdekű dolgokra a tárgyalás folyamán fog kiterjeszkedni, a jelentés statisztikai részét pedig jegyzőkönyvbe igdatja — a mint következik:

Egyházmegyénk összes lélekszáma 46604. Több 433-mal, mint most egy éve. Az iskolakötelesek száma 6—12 éves korig 3014 fiú, 2724 leány, összesen 5758. Kevesebb 26-tal, mint most egy éve. Annyi mint a lélekszám 12·36⁰/₀-ja. Iskolába járt 6—12 éves 2627 fiú; 2309 leány, együtt 4936, vagyis az iskolakötelesek 85·73⁰/₀-ja. Több 22-vel, mint most egy éve. Nem részesült iskoláztatásban 822., az iskolakötelesek 14·27⁰/₀-ja.

Ismétlő iskolaköteles volt 988 fiú, 928 leány, együtt 1916. A lélekszám 4·11⁰/₀-ja. Egy év előtt volt 772 fiú, 881 leány, együtt 1653, tehát most több az ismétlősök száma 263-mal. Ebből oktatásban részesült 192 fiú, 156 leány, együtt 348. Az ismétlő köteleseknek 18·16⁰/₀-ja. Nem részesült oktatásban 1568. A köteleseknek 81·84⁰/₀-ja.

Szellemi állásra nézve: kitűnő iskola van 29, (tavaly volt 26). Ezek: Tokaj, Sárospatak fi- és két leány-, Liszka, Kenézlő, Kis-Dobsza, H. Némethi, Tisza-Lúcz fi és leány, Szada, Örös, Páczin, Karos, Karád, Czigánd, Ricse, Véke, Lelesz Pólyán, Lelesz, Kis-Géres, Nagy-Géres, Ond, Golop, Tállya, Pthrügy, Báj, Csobaj, T. Ladány, Tarczal fiiskola. Mint az évenkénti jelentések bizonyítják, ezek az iskolák, illetve tanítók elenyésző kivétellel — állandóan a kitűnőek rovatába szerepelnek s egyházmegyénk méltó dicsekedéssel és elismeréssel tekinthet rájuk.

Dicséretes 19, (tavaly 30). Es pedig: Bodrog-Halász (Petrahó), B. Olaszi, Erdőbénye, Megyaszó fi és leány, Gesztely, Berzék, Kesznyéten, Harkány leány, Luka, Vajdácska, K. Kövesd, N. Kövesd, Szentés, Tárkány, Agárd, Szerencs, T. Kenéz, Tarczal leányiskola.

Kielégítő 13. (tavaly 14) Ezek: V. Ujfalu, Erdő Horváti, Sima, Csanalos, H. Kak, Harkány fi, Sajó-Hidvég, Karcsa, N. Rozvágy, Szomotor, Bacska, Monok, Zombor.

Gyenge 2. u. m. Legyes-Bénye, Sóstófalva, tavaly nem volt egy sem.

Nincs minősítve 4. Lácza, hol az iskolalátogatók csak 2 gyermeket találtak, Semlyén, Leányvár, Hotyka.

Nincs tanító 4 helyen, u. m. Tolcsván, Vison, K.-Hel-

mezen, Ágcsernőben. Tolcsván már évek óta nincs iskola s a gyermekek vallásos oktatásban sem részesülnek.

Kitünőbből dicséretessé hanyatlottak: Erdőbénye, Megyaszó fi, N.-Kövesd, Szentés.

Kitünőbből minősíthetelenné vált: Lácza.

Dicséretesből kitünőbbé emelkedett: Csobaj.

Dicséretesből kielégítővé lett: Csanáros, Harkány fi, Karcsa.

Kielégítőből dicséretessé lett: Megyaszó I—II. fosztály. Luka, Szerencs.

Kielégítőből gyengévé hanyatlott: Sóstófalva.

Az osztályok számát tekintve: VI osztályú iskola van 12, (tavaly 20). V osztályú 28, (tavaly 24). IV osztályú 22, (tavaly 29). III osztályú 4, (tavaly 3).

Rendes tanító van 56, (tavaly 60). Segédtanító most is csak 1. Lelkész-tanító 8, (tavaly 9). Káplán-tanító 3, (tavaly 5). Külön vallástanító 1, Sárospatakon.

Tisztán fiúiskola van 5, tisztán leányiskola 5, vegyes 60.

Nős tanító van 46, (tavaly 48), nőtlen 8, (tavaly 11), özvegy 2, (tavaly 1), tanítónő 2.

Okleveles 54, (tavaly 56), nem okleveles 5, (tavaly 5).

Tanítói lak jó 51, (tavaly 55), rossz 10, (tavaly 7).

Tanterem törvényszerű 57, (tavaly 64), nem törvényszerű 14, (tavaly 11).

Kellőleg fel van szerelve 7, (tavaly 3), hiányosan 55, (tavaly 62), semmi felszerelés nincs 9 helyen, (tavaly 10).

Iskolai alap van 1399 irt 23 kr, (tavaly 1693 frt) és 18 hold föld.

Testgyakorlás taníttatik-e vagy nem, erről csak kevés körlátogató emlékezik. Mindössze 9 iskoláról van jelentés, a melyek közül egyben tornaeszközökkel, 8-ban azok nélkül végzik a gyakorlatokat.

A faiskolákról hasonlóképp szólhatok, a melyeket — úgy látszik — az iskolalátogatók nem szoktak a helyszínén megtekinteni, hanem a bemondást készpénznek veszik s látatlan referálnak. 18 faiskolát rendezettnek, 21-et rendezetlennek jelentenek, a többről pedig meg sem emlékeznek.

Az egyházmegye összes tanítóinak fizetése 27803 frt, most egy éve volt 27527 frt. Itt tehát a bevallás — úgy látszik — kezd elég valószínű és állandó lenni.

Iskoláinkban tanult más vallású.

Róm. kath.	. 102 fi,	64 nő,	összesen	166
Gör. kath.	. 33 »	19 »	»	52
Ág. ev.	. 15 »	12 »	»	27
Izraelita	. 39 »	47 »	»	86

Összesen 189 fi, 142 nő, együtt 331

kevesebb 58 al, mint a megelőző évben. Az iskolába járóknak 670⁰/₀-ja.

2. Egyházi elnök jelentésében ismételten panaszolja, hogy bár az egyházmegyei közgyűlés a körlátogató lelkészeket legközelebb a tavaszi egyházmegyei közgyűlés alkalmával figyelmeztette arra, hogy az általok megvizsgált iskolákról jelentéseket kellő időben adják be, mégis ez alkalommal csak levélbeli megsürgetés útján, s gyűlés előtt alig néhány nappal juthatott a jelentésekhez; ebből kifolyólag indítványozza, hogy az e tekintetben késedelmes körlátogató lelkészek bírsággal sújtassanak.

Tanügyi bizottságunk az elnök panaszát megütkezéssel veszi tudomásul, s a körlátogató lelkészeket ismételten utasítja a jelentéseknek pontos, legkésőbb június 30-ig való beküldésére; ha pedig ebbeli kötelezettségöknek eleget nem tesznek, öt korona bírságban marasztaltatnak el.

3. Tapasztaltatván, hogy az ismétlő iskoláztatás egyházmegyénkben nagyon szomorú képet mutat, s talán óhajtott lendületet nem is fog venni mindaddig, míg annak fentartása a lelkészek kötelességévé nem tétetik, vagy pedig vasárnapi iskolává át nem alakíttatik s a lelkészek annak vezetésével meg nem bíztatnak:

tanügyi bizottság javasolja, hogy hívassanak fel a lelkészek, hogy ezen ügyet magokévé tevén, a vasárnapi iskolák létesítése érdekében minden lehető megtegyenek még ott is, a hol az ismétlő iskolás növendékek kellő oktatásban részesülnek, annyival inkább, mivel a vasárnapi iskolák létesítését a legközelebb életbe léptetendő új törvények következtében beállott helyzet is megkívánja; de meg hívatása is minden lelkésznek felügyelni arra, hogy gyülekezetének ifjú tagjai valláserkölcsei okta-

tásban részesüljenek, s így egyházunknak buzgó, hasznavehető tagokat nevelhessenek.

E határozatot t. bizottságunk kéri az egyházkerületi gyűlésre is felterjeszteni.

4. Ezzel kapcsolatban indítványoztatik, hogy a tanügyi bizottság az egyházmegye útján kérje fel a vármegyei közigazgatási bizottságot: hasson oda, hogy az egyes községek képviselő-testülete az ismétlő iskolás növendékek tanításáért a községi pénztár terhére bizonyos összeget szavazzon meg, mivel az ismétlő iskoláztatás elhanyagolása sokszor épen a tanítók nem díjazása miatt történik.

Ezen indítványt a tanügyi bizottság egyhangulag magáévá teszi s felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy ily értelemben intézkedjék.

5. A lácai iskola szellemi állapotáról a körlátogatói jelentés nagyon elszomorító dolgokra hívja fel a tanügyi bizottság figyelmét, a melyeknek fő oka a tanító, a ki kötelességét csak felületesen, mondhatni lelkiismeretlenül teljesíti. Ugyanily állapotok jeleztek Leányvárról is.

A tanügyi bizottság komolyan felhívja úgy a lácai, mint a leányvári tanítót, hogy kötelességüket pontosan, a törvény kívánalmainak megfelelő módon teljesítsék; ellenkező esetben kénytelen volna a nagytiszteletű egyházmegyétől ellenük a fegyelmi eljárás megindítását kérni.

6. A tanügyi bizottságnak egy régebben hozott s az egyházmegye által is elfogadott határozata értelmében a tanítók minősítését feltüntető könyv elkészítettvén, az a kérdés merült fel, hogyan töltsenek ki a minősítési könyvben levő egyes rovatok.

Tanügyi bizottság fölkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy bízza meg a legközelebb kimenendő egyházlátogató küldöttségeket, hogy minden egyes egyházban a tanítók minősítésére vonatkozó adatokat beszerezzék s azokat a nagytiszteletű esperesi hivatalhoz terjesszék be.

7. A b.-olaszii és kiskövesdi egyházak iskoláiban a felszerelés hiányozván:

nevezett egyházak annak beszerzésére utasíttatnak.

8. A csobajai iskola-helyiség feltűnő módon el van hanyagolva.

Az egyházi előjáróság utasíttatik annak rendbeszedése és tisztántartására.

9. A báji egyházi előjáróság már régebben felszólított egy törvénytörő iskolai tanterem építésére.

Miután ebbeli köteletségének máig sem tett eleget, újólaj szigorúan felhívatik és pedig fegyelmi eljárás terhe alatt, hogy tantermét a lehető leg-rövidebb idő alatt építse meg s az az egyházlátogató küldöttségnek jelentést tegyen.

10. Miután a körlátogatók által betérjesztett jelentések-ből az tűnik ki, hogy az iskolák nagy részében a mezei munka miatt már június hóban csak igen csekély számú növendék található: javasolja az elnökség, hogy a körlátogató küldöttségek az iskolák meglátogatását már május hó végén eszközöljék.

Az elnökség ezen javaslatát a tanügyi bizottság magává teszi s felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy ezt határozattá emelje.

11. Czike Ferencz, Hézszer Emil lelkészek, Szilva János, Hegedűs János tanítók körlátogatói megbízatásukról lemondanak.

A tanügyi bizottság a tokaji járásba Czike Ferencz helyett Kovács János t. kenézi lelkészt, a megyaszóiba Hegedűs János helyett Matusz Mihály tanítót, a szerencsibe Hézszer Emil és Szilva János helyett Székely Imre lelkészt és Balogh Kálmán tanítót ajánlja kinevezésre.

Közgyűlésünk a tanügyi bizottság jelentését tudomásul veszi s az abban foglalt ajánlatokat határozati erőre emeli s azok megtartására az illetőket szigorúan utasítja.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az alsó zempléni ev. ref. egyházmegye bíróságának Sárospatakon, 1895. augusztus 20-ikán délután tartott ülésében.

Jelen voltak: Keresztúri József helyettes esperes és Meczner Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Kőrössy György, Tóth Lajos, Gecsey Péter, Kónya András egyházi, Szinyei Gerzson és Debreczeni Bertalan világi tanácsbírák.

A bírák páros számmal lévén, Kónya András, mint hivatalkorra legifjabb tanácsbíró nem szavazott.

I.

Helyettes esperes az ülést az ügy megnevezésével nyitja meg, azután Debreczeni Bertalan, mint az ügy előadója, előterjeszti a következő tényállást:

A lúczyi egyház lelkészi állomása megüresedvén, helyettes esperes felszólította az egyház presbitériumát, hogy nyilatkozzanak arra nézve, nem kívánják-e a lelkészi állomást meghívás útján tölteni be? Mire a presbitérium az esperesi hivatalhoz intézett beadványában bejelentette, hogy Kenyeressy Árpád tarczali segédlelkészt kívánják meghívás útján megválasztani és bemutatják főtisztelendő püspök úr által Miskolczon, 1895. június 22-én, 784. sz. a. kiállított lelkészi minősítvényt, melyben igazoltatik, hogy Kenyeressy Árpád első lelkész képesítő vizsgáját 1892-ben jó, másodikat 1893 június 31-én szintén jó eredménnyel tette le és kimondatik, hogy ezek alapján ő második osztályú egyház lelkészi állomására pályázati jogosultsággal bír.

Az esperes ezután az egyházi törvény 210. §. értelmében 1895. július 1-re bizottságot hívott össze a törvény rendeletéhez képest, annak megbírálására: »vajjon a gyülekezet jelöltje bír-e a választó egyház osztályzatának megfelelő minősítvényvel, s nem zárandó-e ki hivatalból«. A bizottság felolvasott jegyzőkönyvében kimondja: hogy miután az egyházkerületnek folyó évi májusi gyűlésében felvett jegyzőkönyvének 100. pontja értel-

mében a lúczyi egyház a 2-ik osztályú egyházak közé van sorozva, a 101. pontban pedig Kenyeressy Árpád az egyházkerület által 3-ik osztályú egyházra van minősítve, a lúczyi egyház lelkeszi állomására pályázati képességgel nem bír. Ezen határozatot az esperes közölte a választó egyházzal és felhívta az egyházat más jelölt kijelölésére, az egyház azonban ez ellen főtisztelendő püspök úrhoz folyamodott, a ki újlag igazolta, hogy Kenyeressy Árpád 2-ik osztályú egyház választását elfogadni jogosított.

A tényállás ezen előterjesztése után helyettes esperes előadja, hogy személyesen is fölkereste főtisztelendő püspök urat, a ki megmaradt a bizonyítványában kiadott minősítvény mellett, ő azonban tekintettel arra, hogy a törvény értelmében alakított bizottság ezzel ellenkezőt mondott ki jegyzőkönyvi határozatában, — a választást nem rendelte el, hanem az ügyet, mint szabályellenes választási ügyet, a bíróság elé terjeszti és felteszi azt a kérdést: hogy mondja ki a bíróság, helyesen járt-e el ő, mint, esperes és a törvény, az egyházkerületi jegyzőkönyv figyelembe vételével, van-e joga Kenyeressy Árpád segéd-lelkésznek 2-ik osztályú egyházra pályázni, vagy nincs?

Erre a bíróság zárt ülésre alakulván, a következő határozatot

hozta:

Helyettes esperes eljárását a bíróság helyeseli és ki mondja, hogy Kenyeressy Árpád, tarczali segéd-lelkész a tiszalúczyi 2-ik osztályú lelkeszi állomásra ez idő szerint még minősítvényével nem bír, ennél fogva utasítja az esperest, hogy a tiszalúczyi egyházban a választást más egyén jelölése mellett foganatosíttassa, esetleg pályázat útján töltesse be a megüresedett lelkeszi állomást.

Indokok:

Az egyházmegyei bíróság azon elvitázhatatlan és megdönthetetlen jogi elvből indult ki határozata meghozatalánál, hogy ott a hol a törvény és a szabályrendelet egymással ellentétesek, vagy ha a szabályrendeletben olyan mondatnék ki, a mi a törvényt ellenkezik, a törvény tartandó meg és a szabályrendelet mellőzendő.

A törvény 184. §-a azt rendeli, hogy a minősítési osztályzatok mind az öt egyházkerületben

ugyanazok. A minősítő évek mindig a második képesítő vizsgálat teljes és sikeres befejeztétől számítatnak. A 185. § szerint a 2 ik osztályú egyházba a jó osztályzatu bizonyítvánnyal bíró segéd-lelkészek, három évi szolgálat után választhatók. Minthogy az előbbeni §. szerint a minősítő évek mindig a 2-ik képesítő vizsgálat befejeztétől számítandók, kétségtelen, hogy 2 ik osztályú egyházra a segéd-lelkészek, — a mennyiben jó bizonyítvánnyal bírnak — második vizsgájuktól számítandó 3 év mulva bírnak választhatási jogosultsággal.

Minthogy pedig Kenyeressy Árpád a főtisztelendő püspök úr bizonyítványa szerint második lelkészképesítési vizsgáját 1893. június 21-én tette le, ő 2 od osztályú egyházra a törvény ezen szavai szerint csak 1896. június 21-ike után lesz jogosítva.

Igaz ugyan, hogy a főtiszteletű egyházkerület folyó évi tavaszi közgyűlésének 100. számú határozata szerint a főtiszteletű egyházkerület a törvényt csak azokra kívánja alkalmazni, a kik az első lelkészképesítési vizsgát az 1894. évben tették le, azokra pedig, kik azt megelőzőleg állották ki, az 1888 évi szikszói közgyűlés azon határozatát mondja ki érvényesnek, mely szerint minősítők az 1-ső vizsgálatról számítandó, — mindazáltal nem ismerheti el a bíróság Kenyeressy Árpádot egy 2 od osztályú egyház lelkészi állomására minősítettnek azért, mert abban az esetben, ha a főtiszteletű egyházkerület a törvény előtt diplomát nyert egyéneket nem ezen törvény alapján minősíti — a mi tekintettel arra, hogy a már idézett törvény szerint a minősítési osztályzatok mind az 5 egyházkerületben ugyanazonosak, a törvény megsértése nélkül alig lehetséges, — hanem rájuk nézve a szikszói gyűlés határozatát kívánja érvényben tartani, az esetben ezen határozatot egész terjedelmében kell fentartania, mely határozat szerint azonban a segéd-lelkészek 2 od osztályú egyházra jó bizonyítvánnyal egyáltalán nem pályázhatnak.

Méltánytalan volna ugyanezen segéd-lelké-

szekre, a kiknek a törvény megengedi azt, hogy második vizsgájuktól 3 év alatt, tehát első vizsgájuktól számítva négy év alatt 2-od osztályú egyházba is eljuthatnak: hogy rájuk a szikszói igen szigorú határozat alkalmaztassék. De viszont az is méltánytalan volna, és pedig méltánytalan volna a lelkész pályázókra, hogy az ilyen segéd-lelkészekre mind a törvény kedvezménye, mind a szikszói határozat kedvezménye kiterjesztessék. Jelesül: ha ezen segéd-lelkészek 3 év alatt és pedig 1-ső vizsgájuktól számított 3 év alatt juthatnak 2-od osztályú egyházba, egyenlő elbánásban részesülnének azon rendes lelkészekkel, a kik a 186. §. b pontja értelmében ugyanolyan bizonyítvánnyal, ugyancsak 2-ik lelkészi vizsgájuktól számítva 2 évi rendes lelkészi szolgálat után juthatnak 2-od osztályú egyházba. Ezt a törvény nem akarta, a mi kitűnik abból, hogy a rendes lelkészeket is, segéd-lelkészeket is külön § ban minősíti.

Máskülönben a törvény 184 § a ott, a hol átmeneti intézkedésről emlékezik meg, nem a minősítési szabály megállapítását bízza az egyházkerületekre, hanem azon theologus ifjak osztályzati fokozatának megállapítását, a kik vizsgáikat még a konvent által életbeléptetni rendelt módozatokat megelőzőleg tették le, vagyis azt kívánja megállapíttatni, hogy az eddig használt kitűnő, dicséretes osztályzatok a konvent által megállapított jeles, jó és elégséges osztályzatok közül melyiknek felel meg?

De hogy maga a főtiszteletű egyházkerület is ily módon fogta fel a kérdést, az kitűnik a tavaszi közgyűlés 101. számú pontjából, a mely világosan kimondja, hogy a minősítési táblázat érvénye 1895. július 1-től, 1896. július 1-ig tart és ebben a táblázatban Kenyeressy Árpádot minden ezen felelő elmondottak figyelembe vételénél az 1895. július 1-től 1896. július 1-ig terjedő egy évre a 3-ad osztályba sorozza.

Bíróságunk ezen a főtiszteletű egyházkerület által megállapított táblázattól eltérni magát jogosítottnak nem érzi.

Ezen határozat Kenyeressy Árpád segéd-lelkész és a lúci egyház képviselője előtt élőszóval nyomban kihirdettetvén, ők az ellen mindketten felebbezést jelentettek be, minek folytán az a főtiszteletű egyházkerületi bírósághoz az öszszes előző íratokkal együtt felterjesztetni rendeltetik.

II.

Tárgyalás alá vétetett Kopré Lajos, h.-zsadányi lelkész és Svetzka Sámuelné, szül. Kopré Terézia, mint néhai Kopré Ferenc esperes és t. lúci lelkész testvérei, illetőleg örököseinek több rendbeli folyamodványa, melyekben kérelmezik:

1. hogy Kenyeressy Árpád, volt t. lúci s.-lelkész, mint a ki elhalt testvérük, Kopré Ferenc árverésen eladott ingóságainak árából, a lúci egyház gondnoka és ugyanazon község bírójától, mint a kik a kérdéses összeg kezelésével megbízottak — 106. o. é. forintot s.-lelkézi díj címen, jogtalanul felvett — ezen összegnek Kopré Terézia, mint a Kopré Lajos ebbeli jogáról való lemondása folytán, egyedüli örökös javára leendő visszafizetésére köteleztessék;

2. hogy Szekeres István ügyvéd, a ki mint Gecsei Péter tarcali lelkésznek, elhalt testvérük, Kopré Ferenc elleni követelése miatt indított perében, megbízott képviselője, perköltség címen túl magas összeget számított fel, Kopré Teréziával, mint általános örökössel szemben, ezen túlzott követelésével elutasíttassék;

3. hogy a t. lúci egyház néhai Kopré Ferenc hátrálékos lelkézi fizetésének a Kopré Terézia javára leendő behajtá-ára, úgy szintén az örökösök által kölcsön adott vetőmagvaknak, valamint az elhalálozás napjától, a segéd, illetőleg helyettes lelkész ellátására, a Kopré Ferenc eladott ingóságainak árából fizetett összegnek, ugyancsak nevezett örökös részére leendő visszafizetésére köteleztessék;

4. hogy a Kopré Ferenc elhalálozásával megüresedett t. lúci lelkézi hivatal kegyeleti évének, az egyházkerületi pénztárt illető jövedelmi része Svetzka Sámuelné, szül. Kopré Terézia, mint néhai Kopré Ferenc egyedüli jogos örököse javára adassék.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság ez ügyben Kenyeressy Árpád s. lelkész, Fekete István t. lúci gondnok, Svetzka Sámuelné, szül. Kopré Terézia kihallgatása s a kérvény pontjainak beható megvitatása folytán következőleg

Ítélt:

1. Folyamodók azon kérelmét, hogy Kenyeressy Árpád az általa, a néhai Kopré Ferenc ingóságainak árából felvett 106 o. é. frtnak Svetzka Sámulné, szül. Kopré Terézia részére leendő visszafizetésére köteleztessék, nem teljesíti s kimondja, hogy a felvett összeg Kenyeressy Árpádot hátrálékos s.-lelkészi díj címen, jogszerint illette.

2. Kérvényezőket Szekeres István ügyvéd elleni panaszukkal polgári bírósághoz utasítja.

3. A t.-lúci egyház presbiteriumát felelősség terhe alatt utasítja, hogy néhai Kopré Ferenc hátrálékos lelkészi fizetését haladék nélkül behajtatván, azt Svetzka Sámuelné, szül. Kopré Teréziának hiány nélkül átszolgáltassa; továbbá a lelkészi földekbe kölcsön adott vetőmagvakat, valamint az elhalálozás napjától, a segéd illetőleg, helyettes lelkészek élelmezésére, a néh. Kopré Ferenc ingóságainak árából fizetett összeget, ugyancsak nevezett örökösnek, a folyó évi lelkészi fizetésből térítse vissza.

4. Folyamodók azon kérelme, hogy a Kopré Ferenc elhalálozásával megüresedett t.-lúci lelkészi hivatal kegyeleti évének az egyházkerületi pénztárt illető jövedelmi része Svetzka Sámuelné, szül. Kopré Terézia, mint az elhunyt lelkész jogszerinti örököse javára adassék: pártolólág terjesztetik föl az egyházkerületi bírósághoz.

Jelen ítélet a felek előtt kihirdettetett, a t.-lúci egyházra vonatkozó része pedig írásban közöltetik a presbiteriummal.

Indokolás.

1. Kenyeressy Árpádot, a ki három évig működött s.-lelkészi minőségben néhai Kopré Ferenc esperes és tiszalúci lelkész mellett, érvényben levő szabályaink értelmében, évi 50 frt és így három évre 150 frt s.-lelkészi fizetés illette.

Azonban úgy a néhai Kopré Ferenc hátrahagyott naplója, mint Kenyeressy Árpádnak ezzel

teljesen egyező vallomása szerint, nevezett s.-lelkész három évi fizetésében csak 54 frtot kapott néhai főnökétől, a ki e szerint 96 (kilencvenhat) forinttal adósa maradt. Bebizonyult továbbá, hogy nevezett s.-lelkész, főnökének halála után. élelmezés és kiszolgálat címén 10 tíz forintot volt kénytelen a sajátjából fizetni, míg az örökösök ez iránt nem intézkedtek. Ezen két rendbeli követelésének fejében vette fel a községbírája (s az egyház gondnoka kezéből a panaszolt 106 frtot.

A bíróság Kenyeressi Árpád eljárásában semmi jogtalanságot nem látván folyamodók panaszának helyt nem adhatott.

2. Szekeres István ügyvédi eljárása feletti ítékezés túl esvén az egyházmegyei bíróság jogkörén. kérvényezőket panaszukkal polgári hatósághoz kellett utasítani

3. Az ítélet ezen pontja egyrésztől az egyházi hivatalnokok fizetésének beszedésére vonatkozó törvényekre, másrésztől Kopré Lajos, h. zsidányi lelkésznek azon írásbeli nyilatkozatára volt tekintettel, a mely szerint ő elhalt bátyja utáni öröklési jogáról, Svetzka Sámuelné, szül. Kopré Terézia nővére javára lemondott. Az osztályigazságból kifolyólag, a kölcsön adott vetőmagvak, valamint a hagyatékból fedezett káplántartási költségek visszatérítését is meg kellett ítélni.

4. Igaz ugyan, hogy az 1890. évi tavaszi egyházközségi közgyűlés 38. számú jegyzőkönyvnek 5. §-a, mely a kegyeleti évhez való jogosultság feltételeit állapítja meg, Svetzka Sámuelné, szül. Kopré Teréziára szó szerint nem alkalmazható; a mennyiben ő elhalt testvérbátyjával, Kopré Ferencsel, állandóan közös háztartásban nem lakott. Azonban mégis, betegségében ápolója, gyakori távollétében háztartásának vezetője, felügyelője volt s tekintve, hogy boldogemlékű Kopré Ferenc csekély jövedelméből, melynek egy részét régibb keletű tartozásainak kiegyenlítésére kellett fordítania, ezen igen szegény sorsban levő nővérét nem gyámolíthatta: a Kopré Ferenc esperes hervadha-

atlan érdemeire való tekintetből, pártolólág terjeszti fel azon kérelmet, hogy a tiszalúci lelkészi hivatal kegyeleti évének az egyházkerületi pénztárt illető jövedelmi része a Kopré Terézia javára adassék.

III.

Olvastatott a tiszalúci egyház presbitériumának folyamodványa, melyben hivatkozással az egyház elhanyagolt anyagi helyzetére s középületeinek avult állapotára, az 1895. évi lelkészi jövedelemnek az egyházkerületi pénztárt illető fele részét az egyház javára átengedni kéri.

Az egyházmegyei bíróság ez ügyben következőleg

ítélt:

A tiszaluci egyház kérelme nem teljesíttetik.

Indokolás.

A bíróság előtt ismeretes ugyan a tiszalúci egyháznak zilált anyagi helyzete; úgy szintén az is, hogy egyházi épületei sürgős kijavítást, illetőleg újjáalakítást igényelnek: úgy de ezt az elszomorító helyzetet, köztudomás szerint, nem annyira az egyház tagjainak szegénysége, mint inkább azoknak egyházukkal szemben tanusított rideg közönysége teremtette meg s a bíróság teljesen meg van győződve a felől, hogy a hívek egy kis áldozatkészség s munkás szeretetben nyilvánuló vallásos buzgóság mellett, minden nagyobb megterheletés nélkül, saját erejükkel is rendbe hozhatják egyházuk zilált ügyeit; mindezen okok alapján, tekintettel különösen arra, nehogy az érdemtelen jutalmazás által az egyháziatlanság felbátorítottván, mintegy igazolva érezze magát: a bíróság a kérelemnek helyt nem adhatott.

IV.

Kovács János taktakenézi lelkész beadott folyamodványában előadja, hogy Kopré Ferenc volt esperes és tiszalúci lelkész, ki mellett 1887. évtől kezdve működött mint segédlelkész s kivel közelebbi rokoni összeköttetésben állott, csupán egy évi díjára nézve elégtette ki, négy évi fizetésével pedig hátrálékban maradt.

Kéri ennél fogva, hogy fizetési hátrálék címén 200 írt részére megítéltetvén, annak kifizetésére Kopré Ferenc örökösei köteleztessenek.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság ez ügyben Kovács János lelkész kihallgatása után, következőleg

ítélt:

Kovács János lelkész, panaszával polgári bíróság elé utasíttatik.

Indokolás.

A bíróságnak nincs ugyan semmi oka arra, hogy Kovács János lelkész állításának valódiságát kétségbe vonja, de tekintve egyrészt azt, hogy panaszló saját beismerése szerint, volt főnökét, Kopré Ferencet, hátrálékos fizetésének kiegyenlítésére soha fel nem szólította, habár őt ottani segédlelkéjszi működésének megszünte óta is több ízben, így halálát megelőző betegsége alatt is meglátogatta; másrészt pedig figyelembe véve azon körülményt, hogy panaszló lelkész volt főnökének házánál növelt, közeli nőrokonát vette feleségül s így nincs kizárva a lehetősége annak, hogy volt főnöke őt elmaradt fizetéséért másképen, talán a kiházásitáznál kárpótolta; végül tekintetbe véve, hogy panaszló lelkész követelésének jogosultságát, a Kopré Ferenc örököseinek tagadásával szemben, pusztán esküvel bizonyíthatná, a mitől pedig ítéletét a bíróság, az egyházi törvény 343. §-a értelmében, függővé nem tehetvén: folyamodót kérelmével polgári bíróság elé kellett utasítani.

Jelen ítélet Kovács János lelkész előtt kihirdetvén, miután ellene felebbezés jelentetett be, az egyházkerületi bírósághoz felterjesztetni határoztatott.

Kelt az alsózempléni ev. ref. egyházmegyei közigazgatási bíróságnak Sárospatakon 1895. aug. 20-án tartott üléséből.

Keresztúri József,
h. esperes, egyházi elnök.

Meczner Béla,
egyházm. gondnok, világi elnök.

Komjáthy Gábor,
bizottsági jegyző.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1895. évi szeptember
16-án Sárospatakon tartott pótgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

Keresztúri József h. esperes és Meczner Béla egyházmegyei gond-
nok elnöklete mellett.

Jelen voltak:

Debreczeni Bertalan, Kónya Endre, Kóczán Miklós, Szinyei Ger-
szon, Zombori Gedő tanácsbírák, Bálint Dezső sárospataki lelkész,
Komjáthy Gábor főjegyző.

1. Egyházmegyei gondnokunk jelezve közgyűlésünk célját,
mely szerint őszi egyházmegyei közgyűlésünk határozata értel-
mében, ennek teendői közé tartozik az elrendelt szavazatok fel-
bontásán kívül, az egyházi közalaphoz beadott kérvények meg-
bírálása is s jelentve, hogy az esperesi hivatalra vonatkozó szava-
zatok, a vi-i egyházét kivéve, beérkeztek hozzá, a jelenlevők
szíves üdvözlésével a közgyűlést megnyitotta.

2. Az esperesi hivatalra beérkezett és felbontatott 59 —
(ötvenkilenc) érvényes szavazatból Keresztúri József h. esperes 35
(harmincöt), Tóth Lajos tanácsbíró 15 (tizenöt), Bálint Dezső
sárospataki lelkész 7 (hét), Kónya Endre tanácsbíró 2 (két) sza-
vazatot kapott.

Ennélfogva Keresztúri József semjéni lelkész,
a szavazatok általános többségével, törvényesen
megválasztott esperesnek kijelentett.

3. Az egyházmegyei világi főjegyzői hivatalra beadott 59
érvényes szavazatból Vitányi Bertalan szerencsi ügyvéd 41 (negy-
venegy) szavazatot nyert, a többi szavazat 8 egyén között
oszolván meg.

Ennek alapján Vitányi Bertalan, ügyvéd, a
szavazatok általános többségével törvényesen meg-

választott egyházmegyei világi főjegyzőnek kijelentetett.

4. A megüresedett két egyházi aljegyzői hivatalra beadott 59 érvényes szavazatból kapott Hézser Emil, tályai lelkész 36 (harminchat), Zitás Bertalan, pthrügnyi lelkész 26 (huszonhat), Ölbey János, nagy rozvági lelkész 25 (huszonöt) szavazatot, a többiek más 10 egyén között oszolva meg.

Ebből kifolyólag Hézser Emil, tályai lelkész a szavazatok általános többségével törvényesen megválasztott egyházmegyei aljegyzőnek kijelentetett.

A másik egyházi aljegyzői hivatalra pedig Zitás Bertalan és Ölbey János lelkészek között, mint a kik legtöbb szavazatot nyertek, az újabb szavazás elrendeltetett.

5. A világi aljegyzői hivatalra beérkezett 59 szavazatból 3 (három) érvénytelennek találtatván, az érvényes 56 szavazatból Dr. Finkey Ferenc 31 (harmincegy), Dr. Kovács Gábor 25 (huszonöt) szavazatot kapott.

Ennek alapján Dr. Finkey Ferenc sárospataki jogtanár a szavazatok általános többségével törvényesen megválasztott világi aljegyzőnek kijelentetett.

6. A másik világi aljegyzői hivatalra beérkezett 59 szavazat, melyből 10 (tíz) szavazat érvénytelennek találtatván, 49 (negyvenkilenc) érvényes szavazatból 25 (huszonöt) szavazat Dr. Pilissy Nándorra esett, míg a többi 24 szavazat más 7 egyén között oszlott meg.

Ennek alapján Dr. Pilissy Nándor az érvényes szavazatok általános többségével törvényesen megválasztott egyházmegyei világi aljegyzőnek kijelentetett.

7. A Keresztúri József esperessé történt megválasztásával üresedésbe jött egyházmegyei egyházi tanácsbírói hivatalra

a szavazás elrendeltetett s így az erre, mint az egyházi aljegyzői hivatalra vonatkozó szavazatoknak beadási határidejéül 1896. év március 1. napja tűzetett ki.

8. Keresztúri József esperes előterjeszti, hogy Komjáthy Gábor egyházmegyei főjegyzőt, részint a több rendbeli szavazat felbontása részint az egyházi közalaphoz benyújtott kérvények megbírálására vonatkozó jegyzőkönyvek felvétele, valamint az egyházközségi közgyűlésre felterjesztett ügyek iránt esetleg megkívántató felvilágosítások megadása végett, saját felelősségére, a jelen gyűlésre meghívta. Kéri ennél fogva részére a szokásos napi-díj megállapítását.

A közgyűlés Komjáthy Gábor főjegyző részére 6 (hat) frt díjt szavaz meg s annak kifizetésére az egyházmegyei pénztárnokot utasítja.

9. Ugyancsak Keresztúri József esperes hivatkozva a folyó évi július havában Radban összegyűlt szavazatbontó bizottság intézkedésére, mint a melynek felkérése folytán, a tiszalúci lelkesválasztás ügyében, Miskolcra kellett mennie a főtisztelendő püspöki hivatalhoz: az ezen útjában tett 8 frt 30 kr útiköltségét az egyházmegyei pénztárból megtéríteni kéri.

A közgyűlés Keresztúri József esperes 8 frt 30 krt tevő úti költségének visszatérítésére az egyházmegyei pénztárnokot utasítja.

10. Az egyetemes konventhez, a közalaphoz nyereségért a következő egyházak és lelkészek adták be kérvényeiket s azok következőleg bíráltattak el:

A) *Egyházak:*

1. Takta Kenéz építkezésekből származó adósságának törlesztése és paplak építésre 200 frt segélyt kér. Költségvetés szerinti szükséglete 1500 frt; adóssága 567 frt; fedezete 300 frt, előállíthat 700 frtot, hiány: 1067 frt.

Szabályszerű költségvetése hiányában az építkezési segélyre vonatkozó kérelme tekintetbe vehető nem volt; adósságának céljából azonban 300 frt segélyre melegen ajánljatik.

2. Karcsa műtörténeti becsü, tűzveszélyes helyen épült templomának cserépszindelyvel leendő befedésére s a szintén tűzveszélyes fatorony helyett téglatorony építésre 500 forintot kér. Építkezési szükséglete 1200 frt, fedezet 100 frt, előállíthat 600 frtot; hiány 500 frt.

Tekintve a hívek áldozatkészségét, melylyel egyházuknak ezen díszes műemlékét az elpusztu-

lástól megóvni óhajtották s hogy az elavúlt faszindely fedélzet azonkívül, hogy újítást igényel, még tűzveszélyes is: a templomnak tűzmentes fedélzettel leendő ellátása céljából, 300 frt segélyre melegen ajánltatik.

3. Vámosujfalu adósságának törlesztése s egyházi építkezésekre 300 frtot kér. Szükséglete 1100 frt, adóssága 200 forint, fedezete 285 frt, előállíthat 100 frtot, hiány: 915 frt.

Tekintve, hogy a csekély számú és szegény sorsú egyháztagok a sürgősen igényelt s részben folyamatban levő építkezések megtételére, saját erejükből képtelenek: 200 frt segélyre melegen ajánltatik az egyház.

4. Szomotor Vécs építkezésekből származott adósságának törlesztésére 200 frtot kér. Adóssága 600 frt, fedezete semmi, előállíthat 400 frtot, hiány 200 frt.

Tekintve, hogy a nagyon szerény anyagi helyzetben levő, különben is csekély számú egyháztagok rendkívül súlyos egyházi adóval vannak terhelve s a gyakori építkezések folytán adósságba merültek: a hátrálékok törlesztése céljából, az egyház 200 frt segélyre melegen ajánltatik.

5. Nagy-Rozvány a düledező s használhatatlan állapotban levő lelkészi lak újból leendő felépítésére 300 frtot kér. Számítása szerint szükséglete 2500 frt, melyre semmi fedezettel nem rendelkezik, a hívekre azonban kivethet 1000 frtot s így a hiány 1500 frt.

Az egyház szabályszerű költségvetését ugyan még nem mutatta be, de mivel egyházmegyei közgyűlésünk az összedőléssel fenyegető lelkészi lakás újraépítésének szükségességéről meggyőződött s tudatában van annak is, hogy a többnyire szegény sorsú hívek a nagy összegre rúgó építési költségeket meg nem bírják: 400 frt segélyre melegen ajánltatik az egyház.

6. Hegyalja-Mád adósságtörlesztésre 200 frtot kér. Adóssága 500 frt, melyre nézve semmi fedezettel nem rendelkezik.

Tekintve, hogy az egyháztagok a phylloxera

pusztítása folytán úgyszólván minden jövedelmi forrásoktól elestek, úgy annyira, hogy a meg nem élhetés miatt a hívek nagy része Amerikába vándorolt s ennek folytán az egyházi terhek viselésére az itthon maradt tagok képtelenek: az egyház 200 frt segélyre melegen ajánltatik.

7. Bodrog-Olaszi papi-, tanítói-lak, iskola-, és tanplomjavításra 425 frtot kér. Megerősített költségvetése szerint szükséglete 730 frt, melyre nézve a fedezet 214 frt, az előállítható összeg pedig 100 frt lévén, a hiány 416 frt.

Tekintve, hogy a csekély számban levő hívek úgy a vallásos buzgóság, mint az áldozatkészség szép erényeivel ékeskednek s továbbá, hogy a philoxera pusztítása s egyéb elemi csapások miatt igen érzékeny károkat szenvedtek: 300 frt segélyre melegen ajánltatik az egyház.

8. Ond egyházi épületeinek javítására s adósságtörlesztésre 200 frtot kér. Adóssága 100 frt, szükséglete 155 frt, fedezete semmi; előállíthat 55 frtot, hiány 200 frt.

Tekintettel a hívek csekély számára s a philoxera pusztítása folytán szenvedett súlyos veszteségekre, az egyház 150 frt segélyre melegen ajánltatik.

B) *Lelkészek:*

1. Erdélyi József, nagy-kövesdi lelkész-tanító 200 frtot kér.

Amennyiben hosszas betegségben szenvedő neje gyógyíttatása a különben is csekély jövedelmű lelkésznek sok költségébe került s több darab marhájának, sertésének elhúlása folytán is tetemes kárt szenvedett, de különösen tekintetbe véve, hogy csekély jövedelme dacára segélyért még eddig soha nem folyamodott: 200 frt segélyre melegen ajánltatik.

2. Sallay Sándor, erdőhorvátii lelkész, ottani lelkészkedése idejére, évi 250 frt segélyt kér.

Mínthogy folyamodó egyházmegyénk egyik legcsekélyebb jövedelmű egyházában szolgál, ki-

nek népes családja eltartásán kívül, egyszerre 3 fiúgyermekéi kellett növeltetnie s a gyakori elemi csapások mellett még szembetegséggel is meglátogatott: mint a gyámoltásra valóban rászorult lelkész, 200 frt évi segélyre melegen ajánltatik.

3. Szánthay István, berzéki lelkész-tanító 5 évi időtartamra évi 150 frt segélyt kér.

Mint igen csekély jövedelmű egyházban működő lelkész-tanító, kissé folytonosan betegeskedő nejeének gyógyíttatása, gyermekeinek neveltetése úgyszólván megbírhatatlan terheket rónak, s a kit ezen kívül még gyakori elemi csapások is sújtottak -- 160 frt segélyre melegen ajánltatik.

4. Nagy Károly, szomotor vécsi lelkész, 10 évi időtartamra, évi 100 frt segélyt kér.

Népes családjára, gyermekei neveltetésére, s különösen adóssággal terhelt állapotára való tekintetből, 100 frt segélyre melegen ajánltatik.

5. Sohajda János, királyhelmei lelkész, 5 évi időtartamra, 200 frt évi segélyért folyamodik.

Tekintetbe véve, hogy folyamodó csekély jövedelmű, de a háztartásra nézve mégis költségesebb városi egyházban szolgál s gyakori betegeskedése is sok kiadást okoz; de tekintve különösen azt, hogy folyamodó, a szükség kényszerítő ereje által hajtva, többször emelte fel esdő szavát segedelemért a nélkül, hogy meghallgattatott volna, miért is jelenleg a kért 200 frt segélyre melegen ajánltatik.

6. Kovács János, vámos-ujfalusi lelkész-tanító, éltefogytaig terjedő, 200 frt évi segélyért folyamodik.

Mint igen szegény sorsban levő lelkész-tanító, ki öregsége dacára, kettős hivatalával járó kötelességeit elismerésre méltó buzgósággal teljesíti: 150 frt segélyre melegen ajánltatik.

11. Mind ezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván, hitelesítették.

Jegyzették: *Kónya Endre* tanácsbíró, mint ez alkalomra felkért jegyző a 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37;

Komjáthy Gábor főjegyző az 1, 2, 3, 4, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 38, 39, 40, 41, 42, 43; továbbá a bírósági jegyzőkönyv II, III, IV, számát, végül a pótgyűlés jegyzőkönyvét;

Debreczeni Bertalan tanácsbíró az 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 26, 27, pontokat és a bírósági jegyzőkönyv I. számát;

Zitás Bertalan, mint a tanügyi bizottság jegyzője a 44. pontot.

Betűrendes tárgymutató.

A) Az augusztus havi jegyzőkönyvből.

- A.-bereckii egyház 27.
Ágcsernői egyház 35.
Bajkai Imre 33.
Balogh Kálmán 44, 11.
Bartha Béla 6, 8.
Bálint Dezső 16, 36.
Borcsik János 19.
Boros Jenő 23.
Csanálói egyház 24.
Czike Ferenc 40.
Czinke István 11.
Debreczeni Bertalan 34.
Egyházkerület 15, 18, 26, 39.
Farkas Lajos 40.
Finkey Ferenc dr. 7.
Furik János 20.
Fűrjész Tamás 40.
Gecsei Péter 14, 17, 40, 42.
Gesztelyi egyház 37.
Hézsér Emil 40.
Kereszturi József 9, 10, 12, 41, 42.
Kóczán Miklós 14, 24, 25, 42.
K.-helmei egyház 33.
Komjáthy Gábor 2, 7.
Kónya András 6, 7, 14, 17, 40, 42.
Kőrössy György 17, 40.
Kopré Lajos 38.
Kovács Gábor dr. 7.
Kovács János ifj. 44, 11.
K.-tárkányi egyház 31.
Körlátogató lelkészek 44, 2.
Legyesbényei egyház 23.
Margitai Kálmán 22.
Matusz Mihály 44, 11.
Meczner András 14, 42.
Meczner Béla 5, 42.
Pálóczi József 40.
Sóstófalvai egyház 25, 32.

Szánthó István 29, 30.
Székely Imre 44, 11.
Szinyei Gerzson 17, 36, 42.
Tóth Lajos 14, 17, 40, 42.
Zombori Gedő 17, 24, 25, 40
Vas János 21.
Vísi egyház 28.

B) A szeptemberi havi jegyzőkönyvből.

Finkcy Ferenc dr. 5.
Hézsér Emil 4.
Keresztúri József 2, 8.
Komjáthy Gábor 8.
Minden a.-zempléni egyház 7.
Ölbey János 4.
Pilissy Nándor dr. 6.
Zitás Bertalan 4.
Vitányi Bertalan 3.